

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ
ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР

ГОДИШЕН ДОКЛАД

2021

I. АГЕНЦИЯТА ПРЕЗ 2021 г.

През 2021 г. дейността на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) е насочена към осъществяване на дейностите, възложени ѝ по силата на Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП), Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ), Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), Закона за защита на потребителите (ЗЗП), Закона за измерванията (ЗИ), Закона за автомобилните превози (ЗАВП), Закона за управление на отпадъците (ЗУО), Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС), Закона за туризма (ЗТ) и Закона за водите (ЗВ).

През годината ДАМТН работи по изпълнението на бюджетна програма 2000.01.04 на Министерството на икономиката “Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката”. От отчетените в доклада данни е видно, че в рамките на компетентностите на ДАМТН целите на програмата като цяло, които са относими към компетенциите на агенцията, са изпълнени независимо от обективните трудности, възникнали поради епидемиологичната обстановка в страната, като средната стойност на изпълнение е 132,56 %. При изпълнение на дейността си ДАМТН работи в тясно и ефективно сътрудничество с другите органи на изпълнителната власт, като приоритетно се извършват дейности и проверки, свързани с постъпили сигнали от граждани и фирми или по искане на други контролни органи.

През 2021 г. ДАМТН е предоставила 1970 бр. административни услуги на юридически лица, свързани с контролната и надзорната дейност на агенцията, както и 222 бр. услуги, свързани с административни дейности.

В резултат на контролната и надзорната дейност на ДАМТН през 2021 г. 105 бр. несъответстващи продукти от различен вид не са допуснати за свободно обращение на пазара; спрени са от разпространение и изтеглени от пазара некачествени течни горива (автомобилен бензин RON 95 – 81 560,39 L, гориво за дизелови двигатели – 109 381,66 L, други горива /ГИТТ/ - 17 525,88 L) и твърди горива (въглища – 227 305 kg); извършени са извънредни проверки по всички постъпили основателни сигнали на граждани, както и по уведомленията от А“Митници“ и по искане на други органи на изпълнителната власт. По констатирани нарушения на разпоредбите на съответните закони и наредбите към тях от ДАМТН са наложени принудителни административни мерки на икономическите оператори, съставени са 2605 бр. акта за установяване на административни нарушения и са издадени 2550 бр. наказателни постановления. През 2021 г. е повишен и административният капацитет на ДАМТН като служители от общата и специализираната администрация са преминали онлайн обучения за повишаване на тяхната професионална компетентност.

През 2021 г. ДАМТН разработи проектно предложение, с което участва в процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, предложението успешно премина оценителната процедура и на 12.11.2021 г. бе сключен договор за БФП: BG16RFOP002-2.103-0001 „Подпомагане развитието на устойчива конкуренто-

способност и благоприятна бизнес среда за МСП посредством укрепване на техническия капацитет на органите на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, контролиращи качеството на течните и твърдите горива“ на стойност 1 000 000 лв. по ОП “Иновации и конкурентоспособност“ 2014 - 2020.

В резултат на дейността на ДАМТН през 2021 г. е осъществен ефективен надзор на безопасността на продуктите, пуснати на пазара и в действие, на качеството на течните и твърди горива, както и по отношение защитата на държавата и потребителите от неточни измервания и вредните последици от тях. Подпомогната е дейността за пресичане на нечестната конкуренция между икономическите оператори и е осигурена по-добра защита на живота и здравето на хората, на интересите на потребителите и държавата и опазването на околната среда и вещите.

II. ПРЕДСТАВЯНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ И ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

В края на всяка година, при разработването на Плана за действие на ДАМТН (Цели на администрацията), се извършва преглед и актуализация на оперативните цели, които агенцията се стреми да постига през следващата година.

През 2021 г. ДАМТН работи за реализиране на стратегическите цели, като фокусира усилията си в постигане на оперативните цели.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Конкуентоспособна българска икономика;
- Повишаване на сигурността и безопасността на транспортния сектор;
- Подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места, разширяване на комплекса от мерки за опазване чистотата на атмосферния въздух;
- Намаляване на неблагоприятните последици от наводненията и повишаване на нивото на сигурност и защита на населението, околната среда, стопанската дейност и културното наследство на страната;
- Ефективно управление на средствата от ЕС за осигуряване на максимален положителен ефект.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

- Осъществяване на ефективен надзор на пазара, защита интересите на потребителите, защита на обществото и околната среда от опасни и несъответстващите на съществените изисквания продукти;
- Осъществяване на надежден и ефективен контрол, пресичане на нечестната конкуренция, защита на обществото от неверни измервания, превенция експлоатацията на опасни съоръжения с повишена опасност;
- Развитие и подобряване на националната инфраструктура по качеството;
- Осигуряване на безопасна експлоатация на язовирите чрез извършване на надежден и ефективен контрол на техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях;
- Осъществяване на надежден и ефективен контрол и защита на околната среда от използване на некачествени течни и твърди горива;
- Постигане на ниво на контрол, отговарящо на нуждите на страната и осигуряващо доверие и ефективна защита на обществените интереси, свързани с измерванията в областта на здравеопазването, обществената безопасност, защита на околната среда, държавните и общински вземания и търговски плащания, както и с данъчната политика и контрола върху хазартните игри;
- Участие в процеса на подготовка и приемане на актове и решения на ЕС за развитие на Общността политика и принципите, заложи в хармонизираното техническо законодателство.

III. НОРМАТИВНО ОСИГУРЯВАНЕ И АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

Нормативно осигуряване

Във връзка с нормативното осигуряване на дейността на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор през 2021 г. се работи по подготовката на проекти, становища и съгласуване на нормативни актове, осигуряващи осъществяването на функциите на администрацията, а именно:

1. Изготвяне на проекти и предложения за изменение на документи:
 - Проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Устройствения правилник на ДАМТН;
 - Проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на ДАМТН;
 - Проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Наредбата за правилната и безопасна експлоатация и поддръжка на елементите за вграждане, филтрация и помпите към плувните басейни – самостоятелни или прилежащи към местата за настаняване;
 - Проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Наредба за условията и реда за издаване на лицензии за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност и за реда за водене на регистри на съоръженията;
 - Проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Наредба за устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на съоръжения под налягане;
 - Изготвени общо 5 бр. частични оценки на въздействие за изменение и допълнение на 4 бр. поднормативни актове и един закон;
 - Изготвена информация до администрацията на Министерски съвет по Закона за нормативните актове;
 - Изготвена информация за напредъка по изпълнението на мерките от Концепцията за регистровата форма.
2. Съгласуване на документи:
 - Проект на Решение на МС за одобряване на закон за изменение и допълнение на Закон за чистотата на атмосферния въздух;
 - Проект на Инструкция за взаимодействие по Закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход;
 - Проект на решение на МС за одобряване на Национален план за въвеждане на еврото в Р.България;
 - Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства.

Административно обслужване

През 2021 г. са предоставени общо 1970 административни услуги, свързани с функционалната компетентност на ДАМТН, както и 222 бр., свързани с административната дейност на ДАМТН. Осигурен е оптимален режим на работа за приемане на заявления за предоставяне на административни услуги в страната.

Административни услуги, извършени от ДАМТН през 2021 г.

№	Наименование на услугата	Лицензиране	Регистрация	Разрешения	Заверяване/ Съгласуване	Удостоверения	Заповеди	Откази
1.	Издаване на разрешение за извършване на оценяване на съответствието, вкл. на заповеди за разширяване и ограничаване на обхвата на разрешения			1				4
2.	Определяне на идентификационен код на производители на плавателните съдове и определяне на идентификационен код на нотифициран орган, получил разрешение за оценяване на съответствието на етапа след построяването на плавателен съд						3	
3.	Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване	29						1
4.	Одобряване на идентификационните знаци на бутилки		1					
5.	Заверяване на инвестиционни проекти на строежите, в които ще функционират съоръженията с повишена опасност, в частта, която се отнася за съоръженията				432			12
6.	Заверяване на техническата документация за ремонт на съоръженията с повишена опасност				59			1

7.	Заверяване на проектантска и конструкторска документация за производство на съоръжения с повишена опасност, за които няма наредби по чл.7 от Закона за техническите изисквания към продуктите				83			11
8.	Издаване на удостоверения за вписване в регистъра на лицата, извършващи поддръжане, ремонтване и преустройство на съоръженията с повишена опасност					53		6
9.	Съгласуване на учебни програми и планове за обучение в училищата и в курсове за придобиване на правоспособност за обслужване на съоръжения с повишена опасност				18			3
10.	Издаване на разрешения за провеждане на курсове за придобиване на правоспособност за обслужване на съоръжения с повишена опасност			438				3
11.	Лицензиране на лица за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност	9						2
12.	Регистриране и/или извършване на първоначален технически преглед на съоръжения с повишена опасност		642					0
13.	Издаване на удостоверение за извършване на монтаж, проверка и ремонт на тахографи					78		1
14.	Издаване на разрешение за извеждане от експлоатация			0				

	или ликвидация на язовир и съоръженията към него							
15	Регистрация на лицата, които разпространяват твърди горива, и обектите, в които се разпространяват твърди горива		78			78		

Постъпили заявления за достъп до обществена информация през 2021 г.

ОБЩ БРОЙ ПОСТЪПИЛИ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ:	2
от граждани на Република България	2
от журналисти	0
от НПО	0
от ЮЛ	0
Общ брой на решенията за предоставяне на свободен достъп до обществена информация:	2
Общ брой на решенията за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация	0

Система за управление на качеството на ДАМТН

Системата за управление на качеството (СУК) на ДАМТН е внедрена и се прилага от шест години като при първоначалното ѝ сертифициране съответства на изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2008, а от 15.10.2015 г. на изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015. За поддържане на въведената СУК през 2021 г. в ДАМТН са извършени следните дейности:

- 1. Преглед от Ръководството**, проведен през м. май 2021 г., с цел обсъждане функционирането на СУК, нейната ефективност и съответствието ѝ с изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015. Извършен е анализ за изпълнението на плана за 2021 г.; разгледани са измененията на външни и вътрешни обстоятелства, свързани със СУК, резултатността и ефикасността на СУК, предприети действия за изпълнение на препоръките от вътрешния одит на СУК.

Заклучението от прегледа от Ръководството е, че въведената и прилагана СУК в ДАМТН подпомага ефективно извършваните контролни и надзорни дейности в съответствие с нормативните изискванията, като стремежът е да се повишава

качеството на извършваните дейности по контрол и надзор, възложени на ДАМТН, за да се удовлетворяват изискванията на обществото и държавата.

2. **Вътрешен одит**, проведен през м. юли 2021 г., с предмет "Провеждане на цялостен вътрешен одит на Системата за управление на качеството (СУК), съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015". Съгласно утвърдена програма за вътрешни одити са одитирани регионалните звена на ДАМТН в градовете Велико Търново; Русе; Варна; Бургас; Хасково и Кърджали. По време на одита са констатирани пет несъответствия и две препоръки. Констатираните несъответствия са представени в Доклади за несъответствия. Направените препоръки са с цел подобряване на работните процеси в ДАМТН.
3. През м. септември 2021 г., след проведена обществена поръчка за избор на външен одитор („Рина България“ ЕООД), е **извършен одит** на Системата за управление на качеството на ДАМТН, включително на регионалните звена на ДАМТН в градовете Шумен, Благоевград, Варна и Бургас.
На база преглед на извадка на процесите е установено съответствие с изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015, като документираните несъответствие и три препоръки са отразени в СУК. След направената ресертификация на Системата за управление на качеството, съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015, е издаден нов Сертификат за качество с номер 41641/21/S от 10/09/2021 г. и срок на валидност 3 години.
4. Промяна и актуализиране на документи съгласно СУК - през 2021 г. периодично се осъществява актуализация на документите във връзка с направени нормативни промени, както и с цел подобряване работата в ДАМТН. Общият брой на подадените Ф-П-ДАМТН-07.02-04 „Заявка за разработване/ изменение/ отмяна на документи от СУК“ е 38 бр.

Актуализираните вътрешни правила, процедури, инструкции по главни дирекции/дирекции – 38 бр, са както следва:

- общи вътрешни актове за ДАМТН – 2 вътрешни правила и 2 процедури
- за Д АПИО – 2 вътрешни правила
- за ГД МН – 3 процедури и 1 инструкция
- за ГД ИДТН – 5 процедури
- за ГД ККТГ – 3 вътрешни правила, 2 инструкции
- за ГД НП – 3 процедура
- за Д РОС – 2 процедура
- за ГД НЯСС – 3 процедура и 1 вътрешно правило
- за ГД ККГБО – 1 вътрешно правило, 7 процедури.

Разработена е и е утвърдена една нова процедура П-НЯСС-08.04 „Процедура за прилагане на принудителна административна мярка на собственици на язовири“. Разработена е нова процедура П-ДАМТН-06.01 „Процедура за управление на извънредни събития или обстоятелства в ДАМТН“, в изпълнение на решение от поведен Преглед от ръководството през 2021 г.

За подобряване работата на системата по качество през 2021 г. е коригиран и актуализиран Наръчникът по качеството. Актуализирани са формуляри, които са част от вътрешни документи. Разработени и включени в СУК са нови формуляри по главни дирекции/ дирекции към вътрешните актове, отнасящи се за цялата агенция. Същите са включени в Матрицата на записите. Всички актуализации във вътрешните актове са публикувани на интранет страницата на ДАМТН.

Периодично се коригира и актуализира Регистърът на документите по СУК на интранет страницата на ДАМТН. Чрез постоянното актуализиране на документите по главни дирекции/дирекции, СУК се поддържа съгласно изискванията на стандарта и непрекъснато се усъвършенства.

5. Изготвена и утвърдена Програма за провеждане на вътрешни одити за 2021 г.
6. Първоначален инструктаж по СУК – провежда се текущо на новоназначени служители, за което са информирани експертите, подпомагащи дейността на отговорника по качество по главните дирекции/дирекции, а декларациите за първоначален инструктаж по СУК са предоставени на отдел Човешки ресурси.
7. Работни срещи на експертите, подпомагащи дейността на отговорника по качеството – провеждат се регулярно във връзка с подобряването работата на СУК.
8. Осъществен е периодичен преглед на Регистрите на ТСНИ на всички структурни звена в ДАМТН, които разполагат с ТСНИ, необходими за извършване на контролни и надзорни дейности, с цел гарантиране на тяхната надеждност и точност.
9. Представени са заверени копия на вътрешни документи от СУК, във връзка с искания от инспектората на Министерство на икономиката (МИ), дирекция Вътрешен одит при МИ, Районен съд – Русе, и др.
10. За поддържане на СУК се осъществява и окомплектоване на документи и закупуване на стандарти от Българския институт за стандартизация във връзка със постъпили заявки от главните дирекции/дирекциите. Закупените стандарти са публикувани на интранет страницата на ДАМТН.
11. Проведен е on-line уебинар на тема: „Вътрешен одит на система за управление / БДС EN ISO 19011:2018/“, в който взеха участие 36 служители в ДАМТН.

IV. МЕТРОЛОГИЧЕН НАДЗОР

Основният приоритет в дейността на ДАМТН в областта на метрологичния надзор през 2021 г. е постигането на заложените планови показатели чрез оптимално използване на наличните ресурси. Надзорните и контролните дейности през годината, свързани с прилагането на Закона за измерванията (ЗИ), Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП) и Закона за автомобилните превози (ЗАВП), се характеризират с успешно прилагане на комбиниран проактивен и реактивен подход чрез извършване на проверки в търговската мрежа, масови проверки на пазари и тържища, тематични проверки по видове предварително опаковани количества продукти (ПОКП) и средства за измерване (СИ), надзор и контрол на оправомощени лаборатории за проверка на СИ и регистрирани сервиси за тахографи, приоритетно изпълняване на дейностите, възложени или организирани съвместно с органите на НАП, МВР, ДАНС, Агенция „Митници“, както и по жалби и сигнали на физически и юридически лица.

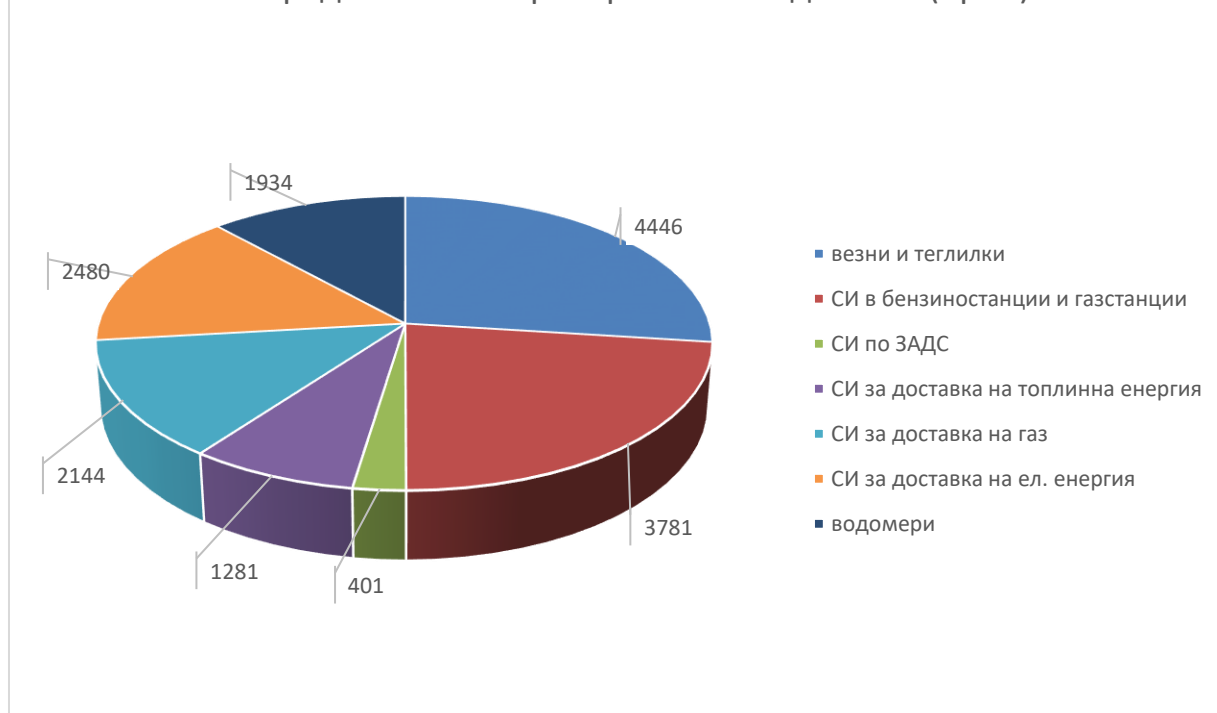
През 2021 г. дейността на ГД „Метрологичен надзор“ за защита интересите на държавата и потребителите от неточни измервания и несъответстващи на изискванията предварително опаковани количества продукти, свързана с осъществяването на контрол за спазване изискванията на ЗИ, ЗТИП и ЗАВП, включва:

➤ **Извършване на планови и извънредни (по сигнали и по искане на други контролни органи) проверки на лица, които използват, произвеждат, внасят и ремонтират СИ.**

Извършени са общо 9 268 проверки в обекти на лица, които използват СИ: везни в търговската мрежа, на пазари и тържища, за големи товари, при производители на ПОКП, за пощенски и куриерски услуги; средства за измерване в бензиностанции и газстанции; електромери, измервателни трансформатори и часовници за превключване на тарифни електромери; разходомери за газ, коригиращи устройства на обем и манометри; водомери; топломери и СИ в данъчни складове. Инспектирани са общо 16 467 СИ в употреба в законовата област. За установени несъответствия и нарушения на ЗИ са съставени 371 протокола за задължителни предписания (ПЗП) и 914 акта за установяване на административни нарушения (АУАН).

Делът на несъответстващите СИ е 7,1 %. От констатираните несъответствия продължава да преобладава делът на несъответствията, свързани с липсата на знак от проверка, основно поради изтекъл срок на валидност на регламентираната последваща проверка, като за 2021 г. този дял е 84,4 % от общия брой несъответстващи на изискванията СИ.

Разпределение на проверките по видове СИ (брой)

В търговската мрежа са проверени 2 399 везни, от които 8,5 % са несъответстващи, предимно без знак от проверка. При проверки на пазари, тържища и складови бази са проверени 1346 везни и 96 теглилки на територията на цялата страна. В сравнение с търговската мрежа тук се запазва тенденцията на по-висок процент (14,6 %) на установени несъответстващи везни, както и по-висок процент (8 %) на използваните везни от неодобрен тип или без маркировка за съответствие по ЗТИП. В 96 обекта, където се използват 128 везни за измерване на големи товари, е установено, че 17 (13,3 %) от везните не съответстват на изискванията. Осъществен е метрологичен надзор на лица, които използват везни за определяне на такси при пощенски и куриерски услуги. Инспектирани са 476 везни, от които 57 (12 %) са несъответстващи.

През отчетния период са извършени надзорни проверки в 737 бензино- и газстанции, 24 % от които по жалби и сигнали на граждани и по искане на други органи. Делът на несъответстващите на изискванията СИ е 4 %, като преобладаващото нарушение е липса на валиден знак от проверка.

Извършени са планови надзорни проверки на 16 оператора, които доставят до крайни потребители топлинна енергия и във връзка с това използват топломери и водомери, свързани с търговски плащания при продажбата ѝ. Проверени са общо 734 обекта, в които се използват 745 топломера и 536 водомера. Установено е, че от тях 89 (11,9 %) топломера и 20 (3,7 %) водомера са без знаци от метрологична проверка.

Осъществени са плановите надзорни проверки на 23 оператора, които доставят до крайни потребители газ и във връзка с това използват разходомери за газ и коригиращи устройства на обем за измервания, свързани с търговски плащания при продажбата ѝ, както и манометри, използвани в съоръжения под налягане за измервания, свързани с

обществената безопасност. Проверени са общо 1 762 обекта, в които се използват 1 788 разходомери за газ, 318 коригиращи устройства на обем и 38 манометри. Установено е, че от тях 22 (1,2 %) разходомера за газ, 2 (0,6 %) коригиращи устройства на обем и 11 (28,9 %) манометри са без знаци от метрологична проверка.

Извършени са плановите надзорни проверки на 47 оператора, които доставят до крайни потребители вода и във връзка с това използват водомери за измервания, свързани с търговски плащания при продажбата ѝ. Проверени са общо 1 903 обекта, в които се използват 1 934 водомера. Установено е, че от тях 355 (18,4 %) водомера не отговарят на изискванията. В рамките на тези проверки 4 са извънредни – 3 по сигнали на граждани и 1 по искане на други органи, като е установено, че 3 водомера са без знаци от проверка.

Проведени са планираните надзорни проверки на 4 оператора, които доставят до крайни потребители електрическа енергия. Проверени общо 1 033 обекта, в които се използват 2 403 електромера, 6 измервателни трансформатори и 71 часовници за превключване на тарифни електромери. Една от проверките е извънредна. Не са установени нарушения на ЗИ.

Във връзка с изискванията на чл. 61, ал. 1 от Закона за акцизите и данъчните складове и Наредба № Н-1 за специфичните изисквания и контрола, осъществяван от митническите органи върху средствата за измерване и контрол на акцизни стоки, съвместно с представители на териториалните митнически управления са проведени проверки в 200 данъчни склада за производство и складиране на акцизни продукти, при които са обхванати 401 СИ за регистриране и отчитане на акцизни стоки – разходомери, измервателни системи, возни с неавтоматично действие, разходомери за газ и коригиращи устройства за обем, електромери и измервателни токови трансформатори. Делът на несъответстващите на изискванията СИ, установени при проверките е 9,5 %.

От общо отчетените проверки:

- 179 са извънредни, извършени във връзка с постъпили жалби и сигнали на граждани и фирми, от които 64 % са за СИ, използвани в бензино- и газстанции, 33 % са за возни и 3 % за други СИ. Резултатите показват, че 15,7 % от инспектираните СИ, предмет на постъпилите жалби и сигнали, не отговарят на изискванията.
- 272 са по искане на други контролни органи и органи на местната власт на лица, използващи СИ основно в бензиностанции и в данъчни складове. Установено е, че 8,4 % от проверените СИ не съответстват на законовите изисквания.

➤ Извършване на планови и извънредни проверки (по сигнали и по самосезиране) на лица, които произвеждат, внасят или предлагат за продажба предварително опаковани количества продукти (ПОКП).

Извършени са 2 проверки на място при производители на ПОКП и проверки и наблюдения в 203 обекта от търговската мрежа, при които е извършен и контрол на нетните количества на пуснати на пазара и предлагани за продажба различни видове ПОКП. В рамките на отчетените проверки са организирани и проведени тематични проверки в търговската мрежа за контрол на нетните количества на мляко и млечни

продукти, месо и месни продукти, бутилирана минерална, трапезна и изворна вода, брашно и захар.

На контрол са подложени общо 834 партиди ПОКП с еднакви количества и 1 743 ПОКП с различни количества. От разпространение са спрени 149 несъответстващи продукта. В рамките на отчетените проверки 6 са по сигнали и жалби на граждани, като сигналите не са потвърдени.

Във връзка с повишаване на цената на слънчогледовото олио през 4-то тримесечие в 54 обекта от търговската мрежа са подложени на контрол 98 партиди слънчогледовото олио. Спрени от разпространение са 142 несъответстващи бутилки от този продукт.

Извършените на място при производителите проверки са във връзка с получени сигнали и жалби за закупени в различни търговски обекти в страната ПОКП с несъответстващи на обявените върху етикетите количества.

В търговската мрежа на контрол са подложени общо 834 партиди ПОКП с еднакви количества и 1 748 броя ПОКП с различни количества. На местата на продажба са спрени от разпространение 149 ПОП, поради несъответствия на изискванията към нетното им количество.

Съставени са 12 ПЗП – 3 на производители на ПОКП и 9 на лица, които предлагат за продажба ПОКП, за спиране от разпространение на ПОКП с несъответстващи на изискванията количества. За установените нарушения са съставени 3 АУАН.

Анализът на резултатите от извършвания през годините надзор, свързан с произвежданите и пуснати на пазара ПОКП показва трайна тенденция на намаляване на ПОКП с несъответстващи на изискванията количества. Трайна е и тенденцията при проверките да не се установяват продукти с променено от търговците съответствие на обявените от производителите количества или да се предлагат за продажба ПОКП без означено от производителя количество. За намаляване на установените нарушения принос имат извършените през годините масови тематични проверки в търговската мрежа, с контрол на количествата на предлаганите за продажба основни хранителни групи ПОКП, както и на място при производителите по браншове. Чрез тях се осигуряват по-добра защита на потребителите и условия за лоялна конкуренция на производителите на ПОКП по отношение на спазване на изискванията на ЗИ.

➤ **Извършване на надзорни проверки на лица, оправомощени по реда на раздел IV от ЗИ за проверка на средства за измерване.**

През 2021 г. са извършени 53 надзорни проверки на лица, оправомощени за извършване на проверка на СИ, за спазване на задълженията им по чл. 52 от ЗИ и съответствие на функциониращите системи за управление с изискванията по стандарт БДС ISO/IEC 17025. Три от проверките са извънредни – една по сигнал и две по самосезиране. Проверени са 48 стационарни и 2 подвижни лаборатории и са инспектирани използваните в тях 863 технически средства – еталони, спомагателни СИ и сертифицирани сравнителни материали. Извършен е преглед на записите по качеството, както и на техническите записи, свързани с проверката на 18 291 СИ. За установени несъответствия с изискванията на ЗИ и наредбите по прилагането му са съставени 16 протокола за задължителни предписания. Продължава тенденцията най-

честите констатирани несъответствия при тези лица да са по отношение на системата за управление. През 2021 г. е отнето оправомощаването на 1 лице. Към 29.12.2021 г. са оправомощени 49 лаборатории за проверка на СИ.

* Броят на посочените в графиката лаборатории надхвърля 49, тъй като някои от тях са оправомощени за проверка на повече от един вид средства за измерване.

➤ **Надзор на пазара на средства за измерване**

През 2021 г. надзорът на пазара на средствата за измерване в обхвата на директиви 2014/31/ЕС и 2014/32/ЕС, включва тематични проверки и наблюдения на пуснати на пазара и/или в действие 4642 СИ – везни с неавтоматично действие, водомери, разходомери за газ и коригиращи устройства за обем, електромери, топломери, измервателни системи за течности, различни от вода и материални мерки за дължина. Надзорът на пазара най-често се комбинира с текущия метрологичен надзор, включително при извършване на проверки по сигнали. Не са констатирани нарушения на ЗТИП.

По постъпили 32 уведомления от Агенция „Митници“ са извършени проверки на електромери и водомери – общо 47 010 бр. Констатирано е, че 1 032 бр. електромери и 11 бр. водомери не съответстват на изискванията, за което е уведомена Агенция „Митници“.

Електромери

В складовете на електроразпределителните дружества и на местата на употреба са наблюдавани общо 505 електромера, пуснати на пазара по реда на ЗТИП и НСИОССИ.

Водомери и топломери

Надзорът на пазара на водомери е извършен в складовете на проверяваните топлофикационни и ВиК дружества и на местата на употреба, като са наблюдавани 2227 водомера и 167 топломера.

Разходомери за газ и коригиращи устройства на обем

В рамките на плановия надзор на газоразпределителните дружества са извършени наблюдения и проверки на 1147 разходомера за газ и 24 коригиращи устройства на обем.

Други СИ

В търговската мрежа е извършен надзор на пуснати на пазара 153 мерки за дължина и 20 везни с неавтоматично действие.

Инспектирани са пуснати в действие 40 измервателни системи за течности, различни от вода и 359 везни с неавтоматично действие.

➤ **Извършване на контрол в сервиси за тахографи за съответствие на условията, при които се осъществяват дейностите по монтаж, проверка и ремонт на тахографи.**

На основание на чл. 91, ал. 8 от ЗАВП са извършени 217 надзорни проверки на регистрирани сервиси за тахографи за спазване на задълженията им във връзка с изискванията на Регламент (ЕИО) № 165/14. Една от проверките е по самосезиране, а 64

по искане на Министерство на икономиката. В рамките на контрола е извършена проверка за съответствие на условията, при които се осъществяват дейностите по монтаж, проверка и ремонт на тахографи, инспектирано е оборудването на сервизите, включително сервизните карти за цифрови и интелигентни тахографи на техниците. Проучени са 43 881 протокола от проверка на тахографи и 26 858 електронни записи за цифрови и интелигентни тахографи. Две лица са заличени от регистъра.

За констатиранни при проверките несъответствия са съставени 11 протокола за задължителни предписания. За установени при проверките нарушения са съставени 3 АУАН. Издадено е 1 наказателно постановление.

➤ **Предприемане на последващи мерки при нарушаване изискванията на законодателството, съставяне на протоколи за задължителни предписания и на актове за установяване на административни нарушения, издаване на наказателни постановления.**

През 2021 г. са съставени общо 410 протокола за задължителни предписания. За установени при проверките нарушения са съставени 919 АУАН. Издадени са 1166 наказателни постановления.

➤ **Във връзка с администрирането на регулаторни режими по ЗИ и ЗАвП и воденето на регистри са осъществени:**

- **Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване по ЗИ.**

Издадени са 13 заповеди за оправомощаване, 16 заповеди за изменение и допълнение на заповеди за оправомощаване и 1 заповед за отказ на заявена административна услуга.

- **Регистриране на сервизи за тахографи в изпълнение на разпоредбите на Закона за автомобилните превози.**

Издадени са 52 удостоверения за регистрация на сервизи, 26 допълнения към удостоверения за регистрация на сервизи, 1 заповед за временно спиране на действието на регистрацията по искане на регистрирано лице, 1 заповед за възобновяване на действието на регистрацията по искане на регистрирано лице и 1 заповед за отказ от регистрация.

- **Одобряване на идентификационни знаци на производителите на бутилки.**

През отчетния период е издадена една заповед за одобряване на идентификационен знак на производител на бутилки

На интернет страницата на ДАМТН се поддържат съответно списъци и регистри на лицата, оправомощени за извършване на проверка на средства за измерване, на лицата, регистрирани за извършване на монтаж, проверка и ремонт на тахографи и на одобрените идентификационни знаци на производителите на бутилки.

➤ **Изготвени са 289 бр. отговори и становища, от които 182 бр. по постъпили сигнали и 107 бр. по запитвания от граждани и институции.**

V. ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР НА СЪОРЪЖЕНИЯ С ПОВИШЕНА ОПАСНОСТ

Основният приоритет в дейността на ДАМТН по осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност (СПО) през 2021 г. е постигането на заложените планови показатели чрез оптимално използване на наличните ресурси. През годината контролните дейности, свързани с прилагането на Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП) и осъществявани от ГД „Инспекция за държавен технически надзор“ включват:

➤ Извършени са експертизи на **598** инвестиционни проекти и техническа документация за ремонт или производство на СПО. От тях са заверени **574** бр. и **24** бр. са получили откази.

➤ Извършване на първоначални, периодични и внезапни технически прегледи, проверки и изпитвания на СПО.

• Извършени са **периодични** технически прегледи на **20 244** бр. СПО:

- парни и водогрейни котли (247 бр.),
- стационарни съдове, работещи под налягане (1896 бр.),
- тръбопроводи за водна пара или гореща вода (203 бр.),
- газови съоръжения и инсталации за природен газ (4300 бр.),
- газови съоръжения и инсталации за втечнени въглеводородни газове (1881 бр.),
- повдигателни съоръжения (2471 бр.),
- асансьори (9246 бр.).

- Извършени са **периодични** технически прегледи на **4759** км СПО:
 - въжени линии (66 км),
 - нефтопроводи и газопроводи (384 км),
 - газови съоръжения и инсталации за природен газ (4309 км).

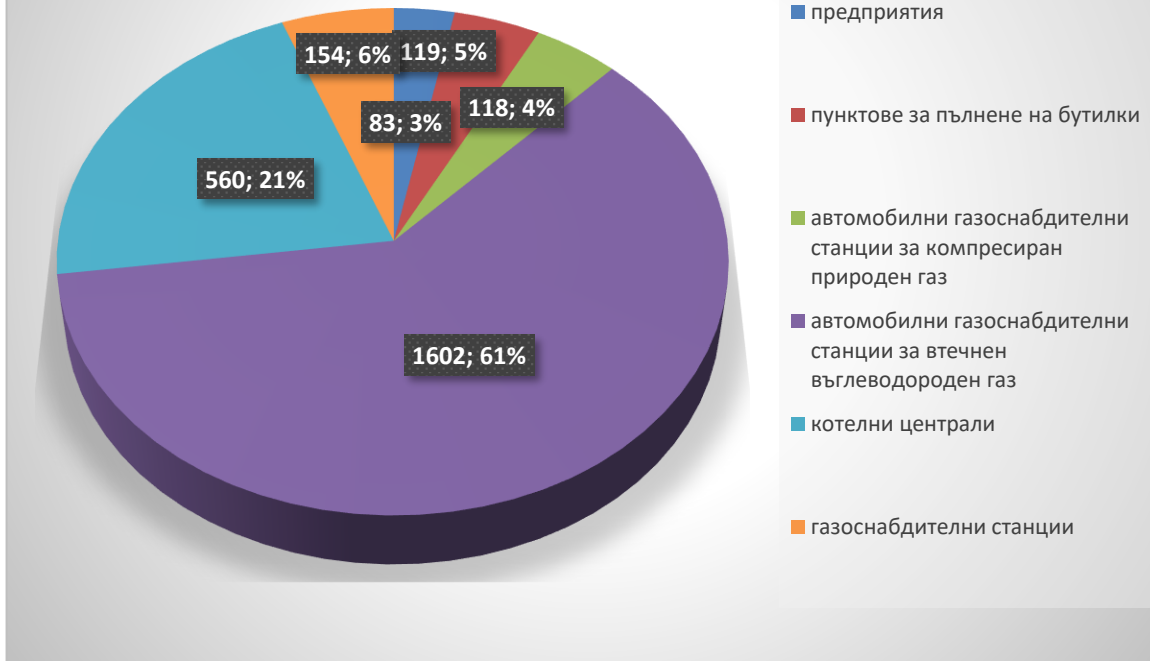

➤ СПО се регистрират и вписват в информационно-комуникационната система на ДАМТН, която се поддържа от ДАМТН

➤ **Извършени са 2636 бр. проверки в обекти, в които се експлоатират СПО:** 83 предприятия, сгради и други обекти, които произвеждат, монтират, поддържат, ремонтират и експлоатират СПО; 119 пунктове за пълнене на бутилки; 118 автомобилни газоснабдителни станции за компресиран природен газ и 1602 - за втечен въглеродороден газ; 560 котлени централи; 154 пълначни станции за транспортируеми съоръжения под налягане.

➤ **Проверени са 1030 лица, стопанисващи плувни басейни** въз основа на писмен договор за осигурена правилна и безопасна техническа експлоатация и поддръжка на елементите за вграждане, филтрация и помпи към плувните басейни – самостоятелни или прилежащи към места за настаняване и **1417 бр. плувни басейни.**

Проверки на обекти, в които се експлоатират СПО

➤ **Осъществени са 1173 проверки на лица, получили удостоверение и вписани в Регистъра на лицата, извършващи дейности по поддържане, ремонтране и преустройство на СПО.**

➤ **Осъществени са 175 проверки на лица, получили лицензия за осъществяване на технически надзор на СПО.**

НЕПЛАНИРАНА ДЕЙНОСТ, ОСЪЩЕСТВЕНА ПРЕЗ 2021 Г.

➤ Извършени са **първоначални** технически прегледи на **572** бр. СПО и на **69,9** км СПО и **извънредни** (внезапни, по искане на ползвателя на СПО и др.) технически прегледи на **1794** бр. СПО и на **444** км СПО.

➤ Осъществени са **137** проверки по подадени жалби и сигнали, свързани с безопасната експлоатация СПО.

➤ Обследвани са **145** аварии и злополуки със СПО, от които 139 аварии, 1 злополука и 5 аварии със злополуки.

➤ Експерти са участвали в **532** държавни приемателни комисии на обекти, в които ще функционират СПО.

➤ Извършени са проверки на условията за провеждане на курсове за придобиване на правоспособност, за което са издадени 438 бр. разрешения за провеждане на курсове за обучение на 3927 души. Откази са получили 3 бр. заявителя за провеждане на курс за

придобиване на правоспособност. Издадени са 3554 бр. документи за правоспособност на СПО. Издадени са 33 бр. дубликати на документи за правоспособност.

➤ Взето е участие в съвместни проверки с представители на други контролни органи: Дирекции “Областна инспекция по охрана на труда”, Регионални инспекции по околна среда и водите (РИОСВ), Регионални инспекции по опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ), Областни дирекции “Пожарна безопасност и защита на населението” и други.

Служителите на ДАМТН са участвали в **3** проверки и в други дейности, свързани с безопасната експлоатация на СПО.

➤ Издадени са 1286 бр. задължителни писмени предписания на собственици или ползватели на СПО, длъжностни лица, обслужващ персонал и др. лица за отстраняване на констатирани неизпълнения на ЗТИП и наредбите по чл. 31 от ЗТИП.

➤ Разпоредено е писмено спиране от експлоатация на 401 бр. СПО, от които 53 бр. заповеди за спиране от експлоатация и 348 бр. СПО са спрени от експлоатация чрез запис в ревизионните им книги/или в акт за първоначален технически преглед.

➤ Предприемати са последващи мерки при нарушаване изискванията на законодателството: съставяне на актове за установяване на административни нарушения – **439** бр.; издаване на наказателни постановления – **339** бр.

Във връзка с администрирането на регулаторни режими по ЗТИП и воденето на регистри:

➤ Обработени са документите на **11** заявители за вписване в регистъра, **9** лица са вписани в регистъра, отказани са издаване на лицензии на **2** лица.

➤ Ежеседмично се подготвя и публикува в рубрика "Официален бюлетин" на интернет страницата на ДАМТН информация за актуализиране на регистрите – отразяват се заличените лица, отнетите лицензии, ограничените лицензии, както и вписаните лица и издадени лицензии.

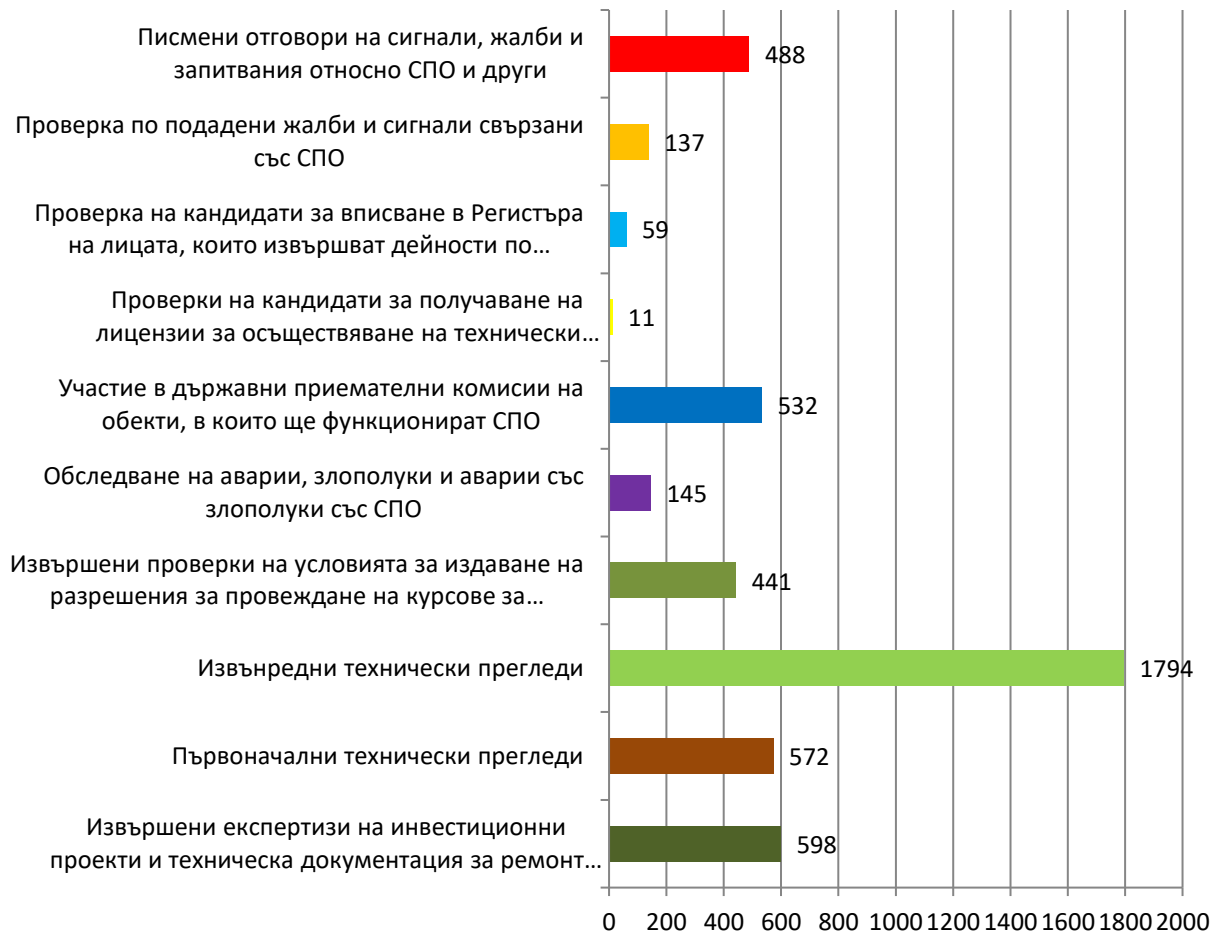
➤ Издадени са **17** заповеди за отнемане на лицензии.

➤ Обработени са документите на **59** заявители за вписване в регистъра, **53** лица са вписани в регистъра, отказано е издаване на удостоверения на **6** лица.

➤ Ежеседмично се подготвя и публикува в рубрика "Официален бюлетин" на интернет страницата на ДАМТН информация за актуализиране на регистрите – отразяват се заличените лица, обезсилените удостоверения, както и вписаните лица и издадени удостоверения.

➤ Издадени са **147** заповеди за обезсилване на удостоверения.

Непланирани дейности в бр.

VI. НАДЗОР НА ПАЗАРА

През 2021 г. целите в работата на служителите на ДАМТН в областта на надзора на пазара са свързани с изпълнение на: заложените дейности по надзор на пазара от утвърдения годишен план (УГП); извършване на проверки по постъпили сигнали и жалби от фирми и граждани; предприемане на действия по нотификации, постъпили чрез системата за бърз обмен на информация RAPEX; нотификации, подадени от ЕК; съвместни проверки с други контролни органи; проверки по уведомления от А „Митница”. Изпълнението на дейностите от ГД „Надзор на пазара“ се извършва в пряко сътрудничество с органите и структурите на Европейския съюз в областите на компетенции, спазвайки промените в нормативните документи – на национално и европейско ниво.

Продуктите, за които е осъществен надзор на пазара са в обхвата на:

- Наредби по чл. 7 от ЗТИП – наредбите за съществените изисквания и оценяване на съответствието на: **играчки; лични предпазни средства; електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението; електромагнитна съвместимост; радиосъоръжения; газови уреди, съоръжения под налягане; машини; транспортируемо оборудване под налягане; плавателни съдове за лично ползване; пиротехнически изделия; взривни вещества за граждански цели; съоръжения и системи, предназначени за използване в потенциално експлозивна атмосфера;**

- Регламент (ЕС) № 305/2011 за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти;

- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (НИУЕЕО), приета на основание чл. 13, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците;

- Наредба за условията и реда за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване във връзка с ограниченията за употреба на определени опасни вещества (НУРППЕЕОВОУООВ)

- Мерките по прилагане на изискванията за екодизайн на Директива 2009/125/ЕО.

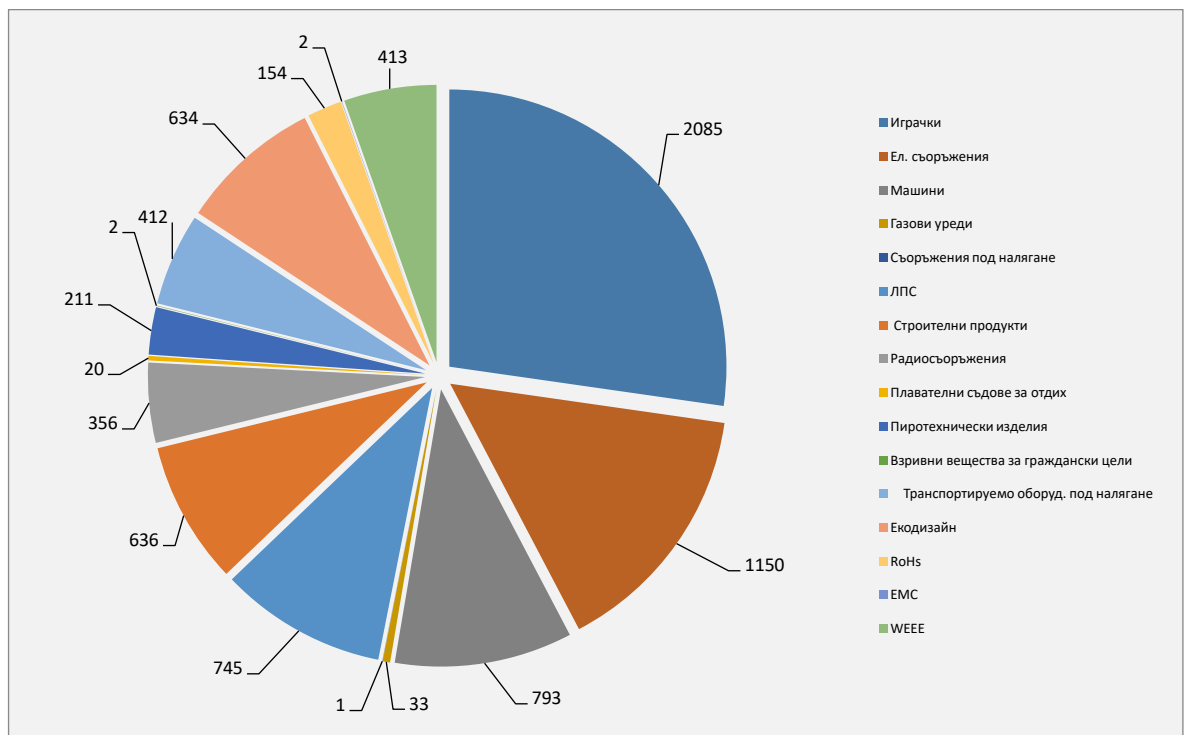
➤ През 2021 г. са извършени планови и извънпланови проверки общо на **7078** различни по вид, марка или модел продукти, пуснати на пазара в търговски обекти на територията на цялата страна, от които **5294** продукти са проверени при планови проверки и **1784** при извънпланови (**117** по сигнали, **49** по самосезиране и **1492** по уведомления от А „Митници“ и **126** при други извънредни проверки).

➤ През 2021 г. са постъпили **114 бр. жалби и сигнали** и за тях са извършени проверки или проучвания. Приключени са проверките за 86 бр. от тях. През отчетния период са приключени 27 проверки започнати по сигнали от 2020 г. Част от жалбите се отнасят за направени рекламации, незадоволително сервизно обслужване или предоставяне на услуга, подвеждащи реклами и др., които са

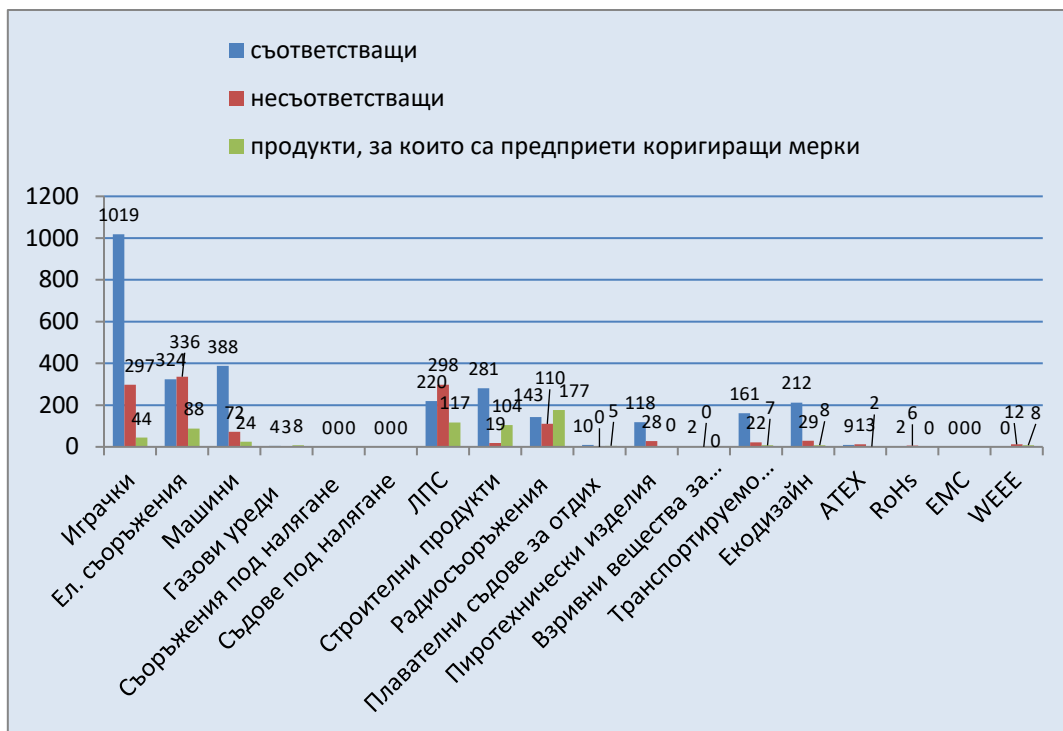
извън компетенциите на ДАМТН. Независимо от това, за продуктите, обект на жалбите са планирани и извършени проверки по отношение изискванията за безопасност към тях. При някои от сигналите липсва конкретика, за тях не е намерено основание за извършване на проверка и същите са приключени с отговор до подателя. Няколко сигнала са препратени на други институции за разглеждане по компетентност.

- През 2021 г. са приключили проверките на 4730 броя различни по вид, марка или модел продукти. Резултатите са: съответстващи на изискванията – 2893 продукти; несъответстващи на изискванията – 1245 продукти; като за 592 продукти са предприети коригиращи действия от икономическите оператори и несъответствията са отстранени.

Разпределение по продуктови групи на проверените през 2021 г. продукти

Приключили през 2021 г. проверки - съотношение между съответстващи продукти, несъответстващи и продукти, за които са предприети коригиращи мерки

➤ Действия по нотификации

През 2021 г. са разгледани получените по системата RAPEX нотификации за 862 бр. продукти.

Подадени реакции към RAPEX: 4 реакции

Подадена реакция за ЛПС – жилетка.

Подадена реакция за ЛПС – маска.

Подадена реакция за електрически продукт - зарядно устройство

Подадена реакция за електрически продукт - LED тръба

Подадени нотификации към RAPEX: няма

Подадени 2 нотификации към ICSMS:

- 1 бр. за автовишка;
- 1 бр. за водоподгревател/бойлер.

През 2021 година са предприети действия по получени нотификации за несъответстващи продукти от системата RAPEX както следва:

- Електрически съоръжения - 8 продукта;
- Играчки - 6 продукта.

➤ Действия по получени уведомления от Агенция „Митници“

През 2021 г. в ГДНП са получени общо **310 бр.** уведомления за **1727 броя различни по вид** продукти.

При извършените проверки на **1492** продукта, които са от компетенциите на ДАМТН, е констатирано, че 1387 бр. съответстват на изискванията – „Допускане за свободно обръщение“, 105 бр. не съответстват на изискванията за безопасност – „Допускане за свободно обращение не е разрешено“. Извън компетенциите на ДАМТН са **235 бр.** продукти .

Проверени са следните продукти по видове: електрически съоръжения – 337 вида; машини – 36 вида; играчки – 868 вида; строителни продукти – 11 вида; газови уреди – 32 вида, радиосъоръжения – 17 вида и лични предпазни средства – 191 вида.

Констатирани са несъответствия с нормативните изисквания и не са допуснати за свободно обращение:

- 33 ЛПС без нанесена СЕ маркировка;
- 71 ЛПС без Декларация за съответствие;
- 19 ЛПС без Инструкция за употреба;
- 8 играчки без нанесена СЕ маркировка;
- 1 строителен продукт без нанесена СЕ маркировка;
- 1 строителен продукт без да е придружен от Декларация за експлоатационни показатели;
- 1 строителен продукт без да е придружен от Инструкция за употреба;
- 2 електрически съоръжения без нанесена СЕ маркировка;
- 1 ненасочена лампа за бита, която не отговаря на изискванията на Регламент 244/2009 за енергийна ефективност.

В изпълнение на чл. 3, ал. 3 от Инструкцията за взаимодействие между Агенция „Митници“ (АМ) и Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН), е актуализирано Приложение № 1.

➤ Участие в международни проекти и кампании

През 2021 г. експерти на ДАМТН взеха участие в работата на и участваха в работни срещи по международни проекти на ЕК (EEPLIANT 3, JANARP2018, CASP 2019, CASP 2020, CASP 2021)

- EEP LIANT3 – енергийна ефективност
- JAHARP2018 LVD – електрически продукти
- JAHARP2018 RCD – плавателни съдове за отдих
- JAHARP2020 LVD – електрически продукти
- JAHARP2020 RED – електрически продукти (емисии)
- CASP 2020 (Координирани дейности по безопасността на продуктите)
- CASP 2021 (Координирани дейности по безопасността на продуктите)

➤ **Принудителни административни мерки и административнонаказателни действия към нарушителите**

През 2021 г. са взети **61** проби за изпитване в лаборатория - 2 проби строителни продукти, 4 образци лодки, 3 образци каски за велосипедисти и 3 модела сушилни машини, 3 вентилационни агрегати, 7 машини, 14 образци от електрически гирлянди, 12 пиротехнически изделия и 12 карнавални костюми и 1 тротинетка - играчка.

Издадени са **330 заповеди** по чл. 30в, ал. 1 от ЗТИП, чл. 30а, ал.1 и чл. 30а, ал. 2 за временно спиране на продукти от разпространение до оценяване и удостоверяване на съответствието им с изискванията за безопасност или за временно спиране разпространението и/или спиране и изтегляне от пазара на несъответстващи продукти (играчки; електрически съоръжения, електрически гирлянди; продукти по отношение на екодизайн; машини; лични предпазни средства и др.). В резултат на уведомяване на икономическите оператори за констатираните несъответствия, издадени заповеди по чл. 30а, ал. 2 от ЗТИП или заповеди по чл. 30в, ал. 1 от ЗТИП, или по инициатива на икономическите оператори са унищожени електрически продукти: гирлянди, лампи, шейкър, ръчни прожектори в общо количество 15 броя; различни играчки – дървени, електрически и др. - 61 бр. и 2 продукта балони в 33 опаковки; 3 пиротехнически изделия с общо количество 51 опаковки (по 4 бр. в опаковка); радиосъоръжения - звънци, в общо количество 27 бр.; 3 продукта слънчеви очила.

През 2021 г. са съставени 612 бр. АУАН (за сравнение 585 броя съставени през 2020 г. – 5% повече). Издадени са 638 бр. наказателни постановления (за сравнение 466 броя издадени през 2020 г. – 37% повече), включително и по АУАН от предходни периоди.

Прекратено е производството по 37 броя АУАН (за сравнение 53 броя прекратени през 2020 г. – 30% по-малко) (8 броя поради изтекъл срок; 1 брой по маловажност; 16 броя по член 54 от ЗАНН, където е установено, че или нарушението не е извършено от лицето посочено като нарушител или правната аргументация несъответства на посочените в АУАН нарушения; 12 броя по други причини).

Към момента на отчитането 72 броя АУАН са спрени по чл. 43, ал. 6 от ЗАНН, където нарушителят не е открит след щателно издирване.

Обжалвани в съд 119 броя издадени НП, потвърдени 33 бр., изменени 9 бр., отменени 26 бр. и в досъдебно производство 81 бр. Влезли в сила НП 604 броя (за сравнение 394 броя влезли в сила през 2020 г. – 53% повече).

51 броя съставени АУАН са в процедура на връчване и съответно издаване след това на НП.

➤ **Online Проверки. Проверени продукти, предлагани за продажба по интернет**

През 2021 година са извършени проверки по изискванията на НСИОЕСПДОГН за следните електрически продукти:

- хладилник, продаван в интернет магазин. До подателя на сигнала е изпратена ИУ на БГ, предоставена от търговеца. Проверката е приключена.

- „опасна компютърна кутия“, продавана в интернет магазин. ИО е декларирал липса на такава като наличност, което е отразено в платформата. Подателят е уведомен с окончателен отговор.

- озонатор „без ИУ“ от онлайн магазин. Проверката е приключена, като икономическият оператор е поставил на сайта си ИУ и е декларирал, че всяко устройство се предлага с такава. До подателя е изпратен окончателен отговор.

- „парочистачка без гаранционна карта и ИУ“ от електронен магазин. Проверката е приключена. Подателката е получила ИУ заедно с окончателния отговор.

- уред за готвене с топъл въздух с твърдение „за подвеждаща реклама“, закупен онлайн. За него е разпоредена проверка. До подателя е изпратен междинен отговор.

- вградена фурна, закупена от emag.bg, използвана две години и поставен въпрос за неудовлетворена рекламация. Извършва се проверка и до подателя е изпратен междинен отговор.

- водоподгревател/бойлер, предлаган от онлайн магазин emag.bg. Бойлерът е с обявен клас на енергийна ефективност D. Считано от 26 септември 2017 г. пусканите на пазара бойлери трябва да са енергиен клас най-малко C. Проверката е изпратена за установяване на датата на пускане на пазара към румънския надзорен орган.

През отчетния период са проверени 9 бр. строителни продукти – коминни тела и пелетни камини, продавани онлайн. Проверките са приключили с коригиращи действия от производител.

През 2021 г. са проверени онлайн 11 бр. плавателни съдове за отдих. Проверките са приключени - 7 от продуктите са съответстващи и съответно 4 несъответстващи.

През отчетния период планово са проверени общо 94 бр. коминни тела, разпространявани онлайн. Дадени са допълнителни експертни указания спрямо 16 доклада от инспектори, в следствие на които са извършени 16 бр. допълнителни проверки във физическите ТО на фирмите разпространяващи продуктите. Предприети са 24 бр. КД от производител, 3 бр. КД от търговец. Несъответстващи са 44 бр. бетонни коминни тела, които са спрени от производство и са свалени от продажба на интернет платформите. Извън обхвата на проверката са 13 продукта, за които са предоставени задължителните документи и са отчетени като съответстващи. Проверката е приключена за всичките 94 бр. продукти.

Други дейности, свързани с надзора на пазара

През 2021 г. са извършени и следните дейности, свързани с надзора на пазара:

- Изготвени **111** становища и отговори на запитвания от граждани и организации и по прилагане на нормативната база, общи запитвания, проучвания на ЕК, законови промени и др.;
- Участие на главния директор, началници на отдели и експерти в 8 интервюта с медии, относно провежданите планови и извънпланови проверки и кампании;
- Изготвени материали за интернет страницата на ДАМТН за доброволни действия от икономически оператори:
 - НРЕ по отношение на негов електрически продукт и за подвижен ножичен подежник, произведен в Китай;
 - Кауфланд по отношение детска играчка люлка;
 - Декатлон България по отношение надуваем бебешки пояс с хамак;
- Предоставена информация, свързана с изпълнение на задълженията на България по Конвенция Минамата относно живака и Регламент (ЕС) 2017/852 относно живака съгласно Договор № Д-30-50/11.12.2020г. между МОСВ и „Екотех Консулт“ ООД;
- Изготвени различни предупредителни съобщения, материали за проверки, съобщения за дейности по проекти и други, за публикуване на страницата на ДАМТН и в отговор на запитвания от медии;
- Проведени 19 срещи с представители на икономически оператори за несъответстващи продукти с поети ангажименти от ОИО в изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) 765/2008 и Регламент (ЕС) 2019/1020;
- Работа по изготвяне на Комплексна съдебно медицинска и техническа експертиза по дело с настъпил инцидент, достигнал до фатален край, относно ползваните ЛПС, изискана от Окръжна прокуратура (съвместно с други органи);
- Изготвено становище по писмо на МИ за позиция на страната ни по ново законодателството по отношение на универсално USB зарядно устройство;
- Изготвен отговор по искане на НАП за машини, закупени от „ЕВРОЗЕМЕДЕЛИЕ 1“ ЕООД;
- Изготвен отговор-консултация до Постоянното представителството на Р България към ЕС по предпазна процедура за хелиев цилиндър BR1C, произведен от Xinchang Machinery;
- Изготвени писма до сектор КОС в ГД „Национална полиция“ и Министерство на икономиката, във връзка с прилагането на ЗОБВВПИ;
- Направено проучване за наличие на продукти на британската фирма Raytec Ltd на българския пазар след искане на ЕК;
- Изготвено писмо до директора на дирекция „Техническа хармонизация и политика за потребителите“ към Министерство на икономиката във връзка с нотификация от надзорен орган от Италия за безжични тонколони, с обявен български производител, във връзка с установени несъответствия и взети образци за изпитване;
- Направени преглед, предложения и съгласуване на работни текстове по проекта ЕАД (европейски акт за достъпност);
- Изготвен и изпратен доклад до МОСВ, във връзка с изискванията на чл.21 к от ЗЗВВХВС;

- Изготвен доклад по чл. 47 от Директивата за радиосъоръжения (2014/53/ЕС) и изпратен на ЕК;
- Изготвена таблица съгл. писмо 67-00-160/18.12.19 по отношение актуализация на националния план за действие по управление на УОЗ - 2012-2020 към МОСВ и МИ;
- Изготвен съвместен отговор с ГД „Инспекция за държавен технически надзор“, във връзка с разследване от Окръжна прокуратура-Габрово, относно смъртен случай с газова горелка;
- Изготвен отговор до МИ, относно съгласуване проекти на процедури свързани с незаконен пренос/превоз на ядрен материал или радиоактивни вещества;
- Изготвени писма до СРЗИ и РИОСВ, във връзка с предлагани на пазара играчки със завишено количество на *фталати*, по отношение прилагане на Регламент 1907/2006(REACH);
- Публикувани 16 съобщения по чл. 61, ал. 1 и чл. 26, ал. 2 от АПК във връзка с чл. 18а, ал. 10 от АПК за издадени Заповеди;
- Осъществени участия на експерти на ГД „Надзор на пазара“ в:
 - междуведомствени работни групи и комисии;
 - междуведомствена работна група за изготвяне проект на Закон за водоснабдяването и канализацията;
 - работна група за изготвяне на проект на ЗИД на ЗТИП във връзка с Регламент (ЕС) 2019/1020.

VII. КОНТРОЛ НА КАЧЕСТВОТО НА ТЕЧНИТЕ ГОРИВА

През 2021 г. дейността по отношение контрола на качеството на течните горива се осъществява в изпълнение на основна цел:

- Намаляване на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух (достигане и поддържане на нормите, съгласно изискванията на законодателството на ЕС) на територията на цялата страна.

През 2021 г. са извършени следните дейности по отношение на:

1. Ефективен контрол за спазване на законодателството, осигуряващо условия за свободно движение на стоки и преодоляване на техническите бариери пред търговията

- Съгласуван е Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чистотата на атмосферния въздух с направени предложения за изменение и допълнение по отношение на качеството на течните горива, вкл. транспониране на изискванията на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници
- Изготвени са предложения за изменение на Тарифа № 11 и частична оценка на въздействието, в частта касаеща дейността на ГД ККТГ
- Направено е предложение до МЕ с поставени въпроси при прилагане на нормативна уредба, относно съдържание на биогориво в течни горива, които предстои да бъдат разгледани в междуведомствената работна група
- Потвърдени са участниците в междуведомствена РГ във връзка с изготвяне на проект на закон с цел транспониране на изискванията на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници.
- Осъществено е участие в работна група за изготвяне на Инструкция за взаимодействие по Закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход между органите на МИ, МВР, НАП, АМ, ДА ДРВЗ, ДАМТН и БИМ. Инструкцията е обнародвана в ДВ.
- Осъществено е участие на представители на ГД ККТГ в работна група по Заповед № Р-95/18.06.2021г. на Министър-председателя за разработване на концепция и мерки за контрол при изпълнение на обществените поръчки с предмет доставка на гориво за отопление и предложения за нормативни промени, ако е необходимо. Концепцията е приета, съгласувана е спецификация към договорите за доставка.
- Актуализирани са съществуващи вътрешни правила, инструкции и други документи, свързани с дейността по контрола на качеството на течните горива в съответствие с изискванията на нормативната уредба и въведената система за управление на качеството в ДАМТН съгласно БДС EN ISO 9001:2015 „Системи за управление на качеството“.

2. Осъществяване на ефективен контрол на качеството на течните горива, смесите на биогорива с течни горива от нефтен произход и на чист биодизел

На основание правомощията, регламентирани от нормативната уредба, както и въз основа на опита в дейността си през предходните години, ГД „Контрол на качеството на течните горива“ съсредоточи своите действия през 2021 година в следните основни направления:

2.1 Изпълнение на плана за контрол на качеството на течните горива за 2021

г.

Осъществяване на контрол върху:

- качеството на течните горива на територията на цялата страна при тяхното пускане на пазара, разпространение, транспортиране и използване в съответствие със Закона за чистотата на атмосферния въздух и изискванията за качество, заложи в Наредбата за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол;
- съдържанието на биогорива в течни горива от нефтен произход при освобождаването им за потребление, съгласно изискванията на Закона за енергията от възобновяеми източници.

Ефективността от контролната дейност на ГД ККТГ през 2021 г. беше повишена значително чрез:

- увеличаване на броя проверени обекти с вземане на проби от течно гориво, въпреки обявеното извънредно положение във връзка с усложнената епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID 19 на територията на страната;
- извършване на проверки на ротационен принцип;
- проверки на рискови обекти под ръководството на „Междуведомствен координационен център за противодействие на контрабандата и контрол на движението на рискови стоки и товари“ (МКЦПККДРСТ);
- внедряване, поддръжка и развитие на информационна система с база данни за контрол на горивата;
- провеждане на вътрешен одит в Акредитирана изпитвателна лаборатория за горива, смазочни материали и присадки на ГД ККТГ към ДАМТН в съответствие с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018;
- обучения и обмяна на добри практики за поддържане на професионалната компетентност и квалификация на служителите.

2.1.1 Проверки на обекти, разпространяващи течни горива на територията на страната

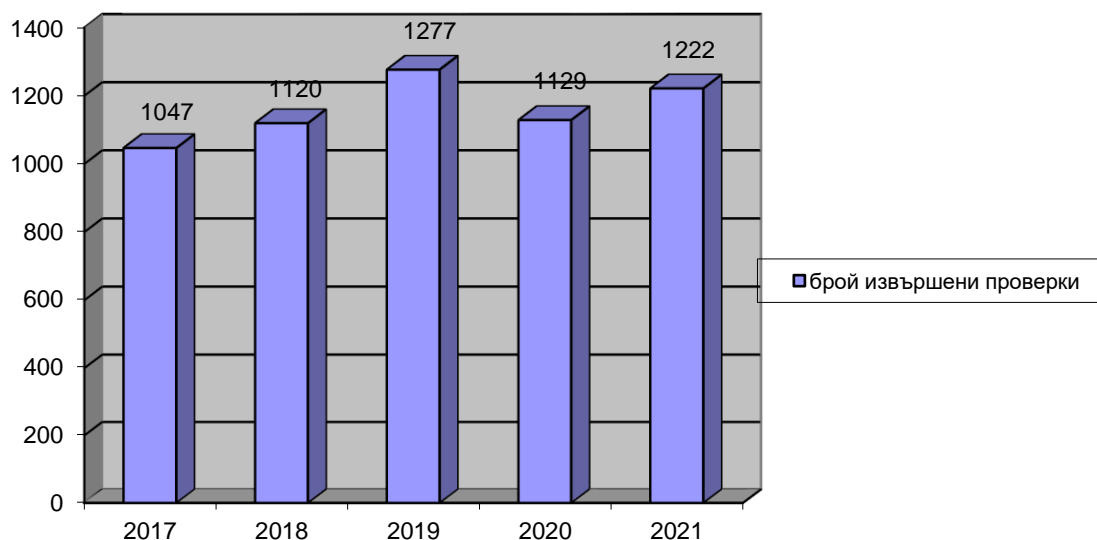
През 2021 година са проверени общо **1 222** обекта, разпространяващи течни горива на територията на страната, при годишен план от 900 обекта (**135,8 % изпълнение спрямо заложения план**), от които:

- 1 032 проверки на бензиностанции;
- 11 проверки на петролни бази, данъчни складове и рафинерия;
- 179 проверки на обекти са завършили с доклад, че не разпространяват течни горива.

Извършените 1 222 проверки през 2021 г. са както следва:

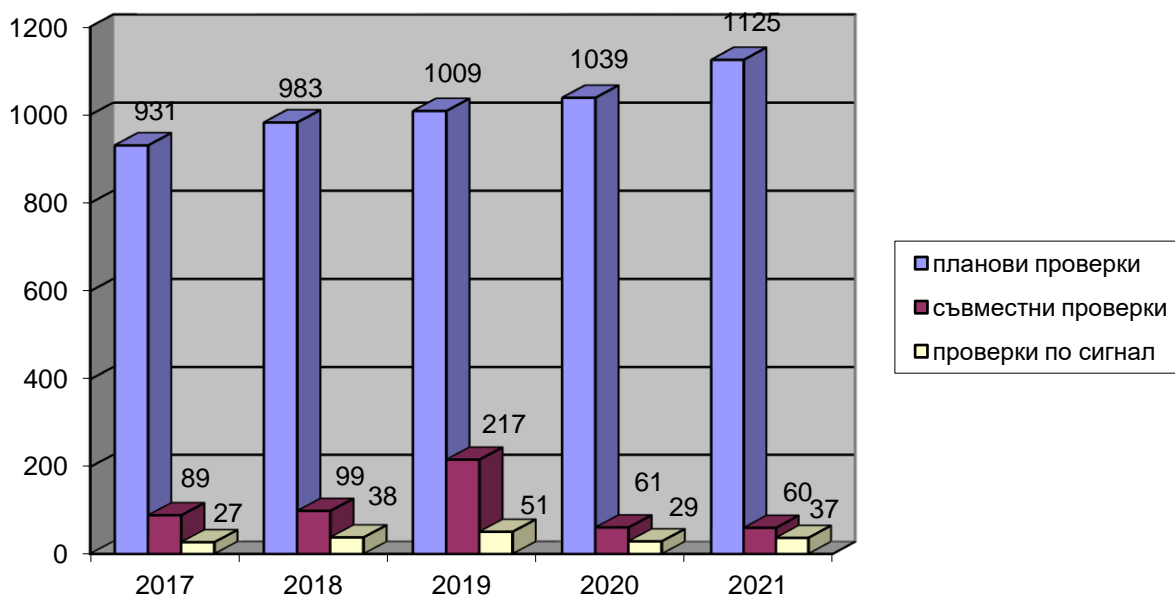
- планови – 1 125 проверки, в т. ч. 174 проверки са завършили с доклад;
- извънпланови – 97 проверки, от които 37 по сигнали на граждани и държавни институции, в т.ч. 1 е завършила с доклад и 60 съвместни проверки с други държавни институции под ръководството на МКЦПККДРСТ при ГД БОП и ГД НП, в т.ч. 4 проверки са завършили с доклад.

На фигура 1 са отразени сравнителни данни за извършени проверки на обекти, разпространяващи течни горива за периода 2017 г. - 2021 г.

Фигура 1

На фигура 2 е показано съотношението на извършени проверки по видове за периода 2017 г. - 2021 г.

Фигура 2

От данните в графиките е видно, че в периода 2017 г. до 2021 г., броя на плановите проверки постоянно нараства и въпреки обявеното извънредно положение във връзка с COVID 19 през 2021 г. контролната дейност е извършена в пълен обем, като целите са надвишени.

До 2018 г. плановите проверки включват както такива с вземане на проби, така и проверки само по документи. От 2019 г. всички проверки са с вземане на проби от течни горива, което увеличава ефективността от извършваната контролна дейност, чрез оптимално използване на наличните ресурси.

2.1.2. Вземане на проби от течни горива

Вземането на проби от течни горива през 2021 г. е извършено при стриктно спазване на Наредба за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол съгласно изискванията на стандарти БДС EN ISO 3170 и БДС EN 14275. Определянето на вида на вземаните проби от течни горива е съобразено с потреблението на различните видове горива в страната, поради което преобладаващи са пробите от гориво за дизелови двигатели.

- През годината са взети **1 704** проби от течни горива, от тях:
- Автомобилни бензини – 681 бр.
- Гориво за дизелови двигатели – 961 бр.
- Други горива – 62 бр., разпределени както следва: гориво за извънпътна техника и трактори - 54 бр., гориво за промишлени и комунални цели - 6 бр., котелно гориво средно - 1 бр. и корабно остатъчно гориво – 1 бр.

2.3 Изпитване на проби от течни горива в акредитираната лаборатория (Сертификат за акредитация рег. № 35ЛИ/23.11.2020г. валиден до 30.10.2024 г. (www.nab-bas.bg)).

През 2021 год. в сектори „Подвижна лаборатория - Бургас” и „Подвижна лаборатория - Плевен” са изпитани **1108** проби от течни горива, а в стационарна лаборатория София – **663** проби – общо изпитани проби и издадени протоколи от изпитване **1 771 броя (126,5 % изпълнение спрямо заложения годишен план за изпитване на 1 400 проби).**

Общият брой изпитани проби в лабораториите на дирекцията е по-голям от броя на взетите проби, тъй като част от пробите, изпитани в подвижни лаборатории се изпитват повторно в стационарна лаборатория.

2.4 Контрол за спазване изискванията на ЗЧАВ, ЗЕВИ и Наредбата

На база на получените резултати от изпитване на взетите проби от течни горива са извършени експертизи и са изготвени **2186 експертни заключения и 1196 констативни протокола** за съответствие на течните горива с изискванията за качество и за съдържание на биогориво в течно гориво в съответствие с изискванията на нормативната уредба.

По искане на Изпълнителна агенция „Морска администрация”, въз основа на предоставени протоколи от изпитване, издадени от Изпитвателен център „Сейболт-България“ към „Сейболт-България“ ЕООД, са извършени експертизи и са изготвени **47 констативни протокола** за съответствие на корабно дестилатно гориво и корабно остатъчно гориво с изискванията за качество.

По искане на външни възложители – Агенция „Митници” и други институции са изготвени **4 експертизи.**

През годината на основание чл. 30 в, ал.1 от ЗЧАВ и във връзка с чл. 22, ал.9 от Наредбата за изискванията за качество на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол (НИКТГУРНТК) са проведени:

➤ 22 (двадесет и две) процедури по спор на Етап 1, от които 19 за установени несъответствия съгласно ЗЧАВ и 3 за установени несъответствия с изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво съгласно ЗЕВИ и са издадени двадесет и две Експертизи на първи етап от процедурата, като с получените резултати е установено:

- при 11 от експертизите по ЗЧАВ и 2 от експертизите по ЗЕВИ с получения резултат не може да бъде установено дали продуктът съответства или не съответства на изискванията;

- при 8 от експертизите по ЗЧАВ и 1 от експертизите по ЗЕВИ с получения резултат е установено, че горивото съответства на изискванията.

- 12 (дванадесет) процедури по спор на Етап 2, от които 10 за установени несъответствия съгласно ЗЧАВ и 2 за установени несъответствия с изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво съгласно ЗЕВИ и са издадени 12 Експертизи Еа, като с получените резултати е установено:
 - при 7 от експертизите с получения резултат е потвърдено първоначално установено несъответствие по ЗЧАВ и при 3 от експертизите с получения резултат не е потвърдено първоначално установено несъответствие по ЗЧАВ;
 - при 1 от експертизите с получения резултат не е потвърдено първоначално установено несъответствие по ЗЕВИ.

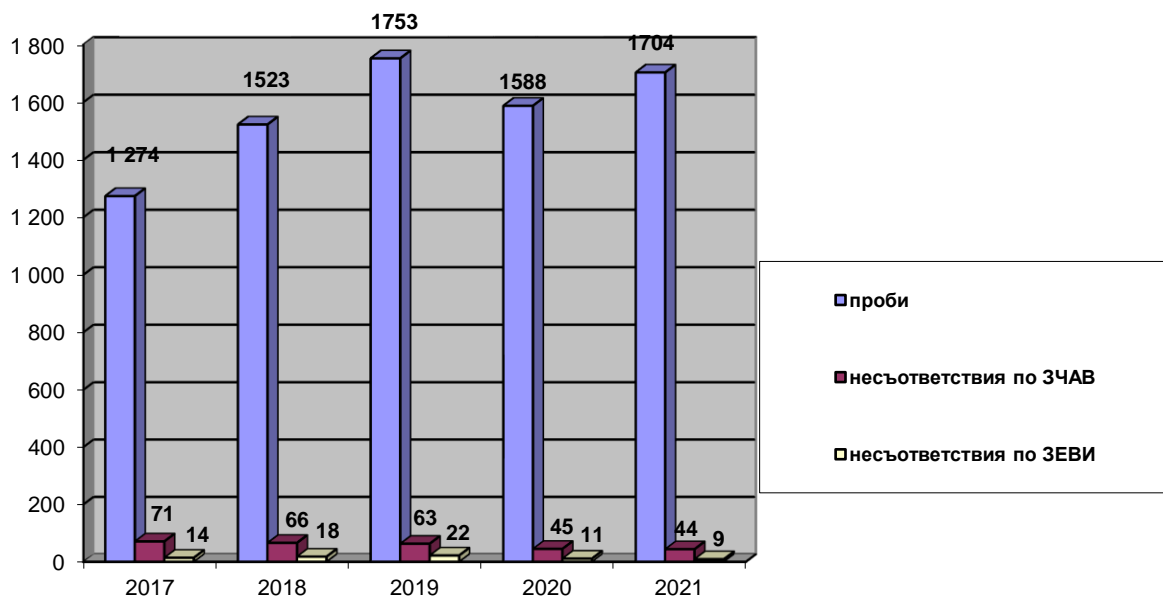
На основание чл. 30г., ал. 2 от ЗЧАВ през периода са проведени 3 процедури по смесване за привеждане на горивото в съответствие с изискванията на чл. 47 от ЗЕВИ, издадени са 6 експертизи.

През 2021 г. след изпитване на взетите 1 704 контролни проби от течни горива са установени **66 несъответствия** с изискванията на ЗЧАВ и ЗЕВИ, от които:

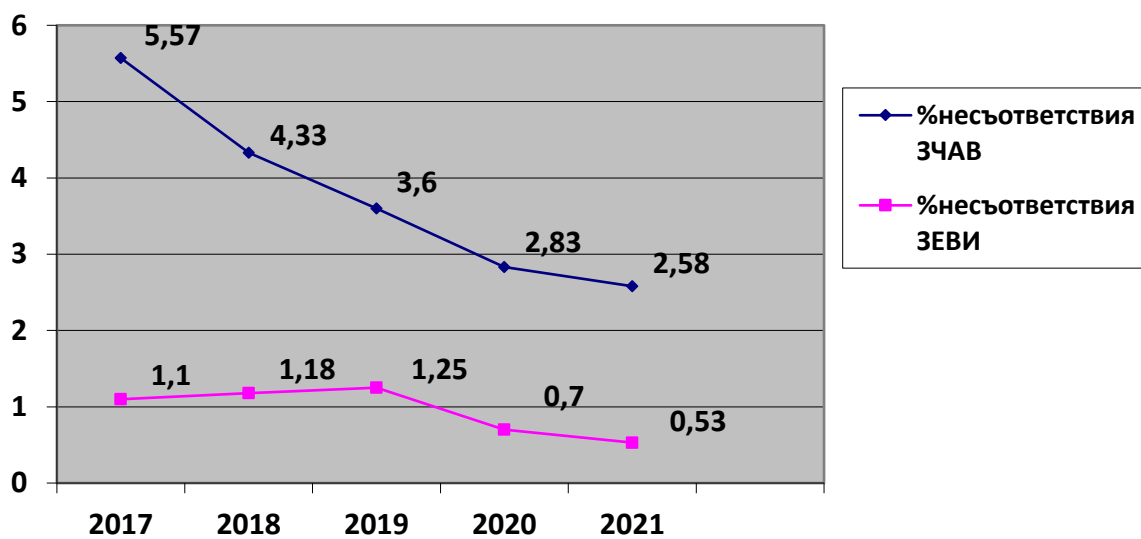
- **55** несъответствия на течни горива с изискванията за качество, съгласно изискванията на ЗЧАВ. Проведени са **29 процедури по спор**, *от които до края на 2021 г. при 11 не са потвърдени първоначално установените несъответствия (4 от процедурите на етап 2 ще се проведат през 2022 г.)*. Броят на установените несъответствия с изискванията за качество през 2021 г., след проведените до края на годината процедури по спор е **44**, което представлява **2,58 %** от общия брой взети проби.
- **11** несъответствия за съдържание на биогориво в течно гориво съгласно ЗЕВИ. Проведени са **5 процедури по спор**, от които при **2 не са потвърдени първоначално установените несъответствия**. Броят на установените несъответствия с изискванията за съдържание на биогориво през 2021 г., след проведените до края на годината процедури по спор е **9**, което представлява **0,53 %** от взетите проби.

На един от проверените обекти е установено, че на пазара се предлага течно гориво с Декларация за съответствие, която не отговаря на изискванията по чл. 48, ал. 2 от ЗЕВИ. На основание чл. 56, ал. 1, във връзка с чл. 55, т. 1 от ЗЕВИ и е наложена принудителна административна мярка.

На фигура 3 е представено съотношение между взетите проби течно гориво и установените несъответствия с изискванията за качество и за съдържание на биогориво в течно гориво, а на фигура 4 е отразено процентното съотношение на установените несъответствия с изискванията за качество и изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво за периода 2017 г. – 2021 г.

Фигура 3

Фигура 4

Анализът на данните показва, че тенденцията за намаляване на установените несъответствия на взетите проби с изискванията за качество и с изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво за периода от 2017 г. е устойчива. Делът на несъответстващите горива с изискванията за качество е намалял от 5,57 % през 2017 г. на 2,58 % през 2021 г.

Може да се направи основателно заключение, че завишеният контрол от страна на ДАМТН (ГД ККТГ), както и съвместните проверки с МКЦПККДРСТ на територията на страната са допринесли за намаляване разпространението на несъответстващи на изискванията на нормативната уредба течни горива.

При установените несъответствия с изискванията за качество продължава да преобладава дялът на несъответствията, свързани с отклонение от нормите, заложен в Наредбата при автомобилните бензини по показател „дестилационни характеристики”, а при гориво за дизелови двигатели – по показател „пламна температура”.

3. Предприемане на последващи мерки при нарушаване на изискванията на нормативната уредба

3.1 Наложени принудителни административни мерки

През 2021 г. са наложени **69 броя принудителни административни мерки (ПАМ)**, както следва:

- издадени са 18 броя Задължителни предписания за временно спиране (ЗПВС) на разпространението на течни горива, от тях 1 е отменено след установено съответствие с изискванията на нормативната уредба след изпитване на контролната проба в Стационарна лаборатория;
- издадени са 43 броя Задължителни предписания за забрана (ЗПЗ) на разпространението на течни горива, от тях 11 са отменени след установени съответствия с изискванията на нормативната уредба след проведени процедури по спор и процедури по смесване за привеждане на горивото в съответствие с изискванията на чл. 47 от ЗЕВИ;
- издадени са 8 Задължителни предписания за изтегляне на течно гориво (ЗПИ) и са постъпили искания на проверяваните фирми за изтегляне на некачествени горива от пазара, след установени несъответствия.

Общото количество на изтегленото течно гориво от пазара през 2021 г. е 208 467,93 литра, по видове и в количество е както следва:

- автомобилни бензини – 81 560,39 литра
- гориво за дизелови двигатели – 109 381,66 литра
- други горива (ГИТТ) - 17 525,88 литра

3.2 Съставени актове за установени административни нарушения (АУАН) и издадени наказателни постановления (НП)

През 2021 г. са съставени **58** акта за установяване на административни нарушения (АУАН), от които:

- 48 АУАН за несъответствия с изискванията за качество, от които 6 АУАН са съставени за установени несъответствия при проверки извършени през 2020 г.;

- 10 АУАН за установени несъответствия с изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво, от които 1 АУАН е съставен за установено несъответствия при проверка извършена през 2020 г.

През 2021 г. са издадени **64 Наказателни постановления (НП)**, от които:

- 50 НП за несъответствие с изискванията за качество, като 21 НП са издадени за съставени АУАН през 2017 г., 2018 г., 2019 г. и през 2020 г.
- 14 НП за несъответствия с изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво, като 9 НП са издадени за съставени АУАН през 2017 г. и 2020 г.

Общият размер на наложените имуществени санкции от издадените 64 Наказателни постановления през 2021 г. е за **1 220 000 лв.**

4. Поддържане на акредитацията лабораторията и разширяване на обхвата

В Акредитирана изпитвателна лаборатория за горива, смазочни материали и присадки на ГД ККТГ към ДАМТН през 2021 г. е извършен вътрешен одит на въведената система по стандарт БДС EN ISO/IEC 17025 от външен водещ одитор и технически експерт. Не са констатирани несъответствия. Проведен е преглед от ръководството, който потвърждава, че въведената система за управление в лабораторията съгласно стандарт БДС EN ISO/IEC 17025 е ефисна и отговаря на изискванията.

5. Изготвяне на доклад за качеството на течните горива в България през 2020 год.

На основание &6 от заключителни разпоредби на Наредбата за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина на техния контрол за изготвяне на годишния доклад до Европейската комисия на Министерство на околната среда и водите е предоставен Доклад с обобщени данни за качеството на течните горива през 2020 г. в съответствие с изискванията на чл.8 от Директива 98/70/ЕО и чл. 7 от Директива 99/32/ЕО.

Докладът по мониторинговата система е изготвен на база на резултатите от изпитване на течни горива, взети при проверката на предварително определените обекти за мониторинг през 2020 г. Докладът е приет без забележки и е наличен на Eionet Portal (<https://www.eionet.europa.eu/>).

VIII. НАДЗОР НА ЯЗОВИРНИТЕ СТЕНИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗВ), Обн. ДВ, бр. 58 от 2015 г. на Председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН), съгласно чл. 140, ал. 2, т. 1 от ЗВ са възложени функции по надзор на дейностите:

- по изпълнение на мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация;
- по изпълнение на дейности по незабавно извеждане от експлоатация на язовирни стени и/или съоръжения към тях, които са в предаварийно състояние, до възстановяване на технологичната и конструктивна им сигурност или ликвидация на такива язовирни стени и/или съоръжения, ако възстановяването или реконструкцията им са нецелесъобразни.

Като част от осъществяваната дейност се изпълняват и контролни функции, като при установяване на неизпълнение на задължения по Закона за водите и подзаконовата нормативна уредба, се съставят актове за установяване на административни нарушения (АУАН), по които административнонаказващият орган издава наказателни постановления (НП). За изпълнението на тези функции, с допълнение на Устройствения правилник е създадена Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ (ГД НЯСС).

От започване на дейността на главната дирекция на 01.01.2016 г. до края на 2021 г., от ГД НЯСС при ДАМТН са установени и се проверяват на територията на страната язовирните стени и съоръженията към тях на **6844** броя язовира (представени на фиг. 1), като първоначалните данни за броя на язовирите на територията на страната са предоставени от Министерството на околната среда и водите.

Фигура 1. Брой установени язовири за периода 2016 г. -2021 г.

Съгласно чл. 141а, ал. 3 от ЗВ и Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние, на контрол подлежат всички големи и малки язовири, определени като такива по чл. 141а, ал. 1 и ал. 2 от ЗВ, с изключение на малките язовири, за които при класифицирането им по отношение на тяхната потенциална опасност е установено, че нарушаването на конструктивната цялост на язовирните им стени не създава заплаха за човешки жертви, не застрашават критична инфраструктура и отговарят поне на едно от условията, изброени в ал. 3 на същия член.

Собствеността на установените към 2021 г. язовири (представена на фиг. 2), е както следва:

- държавна собственост - 770 броя, 11,3 %;
- общинска собственост - 4985 броя, 72,8 %;
- частна собственост - 144 броя, 2,1 %;
- собственост на сдружения за напояване и земеделски кооперации – 157 бр., 2,3 %;
- с прехвърлена собственост безвъзмездно на държавата от общините и предоставена на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ (ДП УСЯ) – 475 броя, 6,9 %;
- друга собственост, включително неизяснена собственост - 313 броя – 4,6 %.

Фигура 2. Собственост на язовири към 2021 г.

Основни приоритети в дейността на дирекцията за периода 01.01.2021 г. - 31.12.2021 г., са както следва:

- осъществяване на проверки на язовирните стени и съоръженията към тях на язовирите, установени на територията на страната;
- осъществяване на ефективен контрол по техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях;
- Класификация на язовирите по степен на потенциална опасност, съгласно изискванията на чл. 141б от ЗВ.

През 2021 г. е осъществен следния обем от основни дейности:

Проверени са **2202** броя язовири при самостоятелни проверки и **1625** броя язовири при участие в комисии, назначени по заповеди на областните управители

➤ Извършени са **общо 2853 броя самостоятелни проверки на язовирни стени и съоръженията към тях**, от които:

- **2493 броя периодични планови проверки** на техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях;

- **360 броя извънредни проверки и проверки по сигнали** на техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях.

➤ **1625 броя проверки** са извършени при участие на служители на ГД НЯСС като членове на комисии за проверка за готовността за безопасната експлоатация на язовирите, съгласно чл. 138а, ал. 3 от Закона за водите, назначени със заповеди на областните управители;

➤ Извършени са **546 контролни проверки** от ГД НЯСС по протоколи на комисии по чл. 138а, ал. 3 от ЗВ, назначени със заповед на областните управители;

➤ Съставени са **2853 броя констативни протоколи** от самостоятелни проверки на ГД НЯСС;

➤ Дадени са **4528 броя предписания** от самостоятелните проверки на ГД НЯСС за изпълнение от собствениците на язовири, от които:

- по техническата документация (ТД) – 1971 броя предписания;
- по осъществяване на безопасна техническа експлоатация (БТЕ) – 2557 броя предписания.

Изпълнените предписания по техническата документация са 1401 броя, а по осъществяване на безопасната техническа експлоатация – 1443 броя.

Извършените самостоятелни проверки от служителите на ГД НЯСС, за периода 2016 г. - 2021 г., са както следва: през 2016 г. – 5813 броя, през 2017 г. – 2614 броя, през 2018 г. – 3808 броя, през 2019 г. – 3022 броя, през 2020 г. – 2488 броя и през 2021 г. – 2853 броя (представени на фигура 3).

Фигура 3. Извършени проверки от ГД НЯСС през периода 2016 г. – 2021 г.

Дадените предписания за изпълнение от собствениците на язовири по техническата документация и по безопасната техническа експлоатация за периода 2016 г. – 2021 г. са както следва: през 2016 г. – 2428 броя, през 2017 г. – 4523 броя, през 2018 г. – 4107 броя, през 2019 г. – 4731 броя, през 2020 г. – 4956 броя и през 2021 г. – 4528 броя.

Броят на проверките, извършени съвместно с комисиите по заповеди на областните управители съгласно изискванията на Закона за водите за периода 2016 г. – 2021 г. са както следва: през 2016 г. – 1550 броя, през 2017 г. – 1898 броя, през 2018 г. – 1464 броя през 2019 г. – 1232 броя, през 2020 г. – 1487 броя и 350 броя контролни проверки на протоколи на областните управители, през 2021 г. – 1625 броя и 546 броя контролни проверки на протоколи на областните управители (представени на фигура 3).

Обобщената информация за осъществения обем от основни дейности, извършени от ГД НЯСС през 2021 г. е представена на фигура 4.

Фигура 4. Основни дейности, извършени от ГД НЯСС през 2021 година

➤ **Класификация на язовирите по степен на потенциална опасност, съгласно разпоредбите на чл. 141б от Закона за водите**

С приетите промени в Закона за изменение и допълнение на Закона за водите от 2018 г. и влязлата през 2020 г. в сила Наредба за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние се създаде законова възможност язовирите на територията на Република България да бъдат класифицирани по степен на потенциална опасност, което е както със значим национален ефект, така и от съществено значение за дейността на ДАМТН, съгласно правомощията на председателя на ДАМТН по Закона за водите. Класификацията по степен на потенциална опасност на всички язовири създава възможност да се оптимизира ежегодния контрол, осъществяван от ГД НЯСС на всички язовири на територията на страната.

През 2020 г. и 2021 г. служители на ГД НЯСС са взели участие в комисии на областните управители за класифициране на язовирите по степен на потенциална опасност, съгласно чл. 141б от Закона за водите, в резултат от което:

- Извършена е класификация/прекласификация на **2909 броя** язовири по степен на потенциална опасност, съответно в първа висока степен са класифицирани 1374 броя, във втора значителна степен са класифицирани 334 броя и в трета ниска степен на потенциална опасност са класифицирани 1201 броя, като на територията на **23** области, класификацията е приключена;

- В пет области – Благоевград, Кюстендил, Пловдив, Хасково и Кърджали, комисии на областните управители по чл. 138а, ал. 3 от ЗВ продължават работата си по класификацията на язовирите.

➤ **Административнонаказателна дейност през 2021 година**

За констатираните нарушения по неизпълнение на дадените предписания и определените срокове в констативните протоколи, са предприети действия, съгласно изискванията на Закона за водите, а именно:

- Съставени са 520 броя актове за установяване на административни нарушения, от които:

- по констативни протоколи на ГД НЯСС – 450 броя;
- по констативни протоколи на комисии по чл. 138а, ал. 3 от ЗВ, назначени със заповеди на областните управители – 70 броя.

Съставените актове за установяване на административни нарушения за периода 2016 г. - 2021 г., са както следва: през 2016 г. – 12 броя, през 2017 г. – 483 броя, през 2018 г. – 518 броя, през 2019 г. – 300 броя, през 2020 г. – 351 броя, през 2021 г. - 520 броя (представени на фигура 5).

- Издадени са 312 броя наказателни постановления, от които:

- по констативни протоколи на ГД НЯСС – 274 броя;
- по констативни протоколи на комисии по чл. 138а, ал. 3 от ЗВ, назначени със заповеди на областните управители – 38 броя.

Издадените наказателни постановления за периода 2016 г. – 2021 г., са както следва: през 2016 г. – 5 броя, през 2017 г. – 234 броя, през 2018 г. – 468 броя, през 2019 г. – 261 броя, през 2020 г. – 189 броя, през 2021 г. – 312 броя (представени на фигура 5).

Фигура 5. Брой съставени актове за за установяване на административни нарушения и изготвени наказателни постановления за периода 2016 г.-2021 г.

➤ **Дейности по извеждане от експлоатация или ликвидация на язовири и съоръженията към тях**

При осъществяване на контрол, съгласно изискванията на чл. 140, ал. 2, т. 1 от Закона за водите за изпълнението на дейности по извеждане от експлоатация или ликвидация на язовири и съоръжения към тях, ако възстановяването или реконструкцията им са нецелесъобразни, през 2021 г., е извършено следното:

- Подадени и разгледани са 10 заявления за извеждане от експлоатация или ликвидация на язовири и съоръженията към тях, от които 9 бр. за извеждане от експлоатация и 1 бр. за ликвидация;
- Няма издадени разрешения/откази за извеждане от експлоатация или ликвидация на язовири и съоръженията към тях;
- Издадено е 1 решение за прекратяване на административното производство.

➤ **Язовири с най-висока вероятност от възникване на аварийни ситуации, определени през 2021 г.**

В резултат на експертна оценка на служителите на ГД НЯСС, от определените през 2016 г. 204 броя язовири с най-висока вероятност от възникване на аварийни ситуации, през 2018 г. броят им е редуциран на 109 броя язовири, през 2019 г. са 105 броя язовири, а през 2020 г. 94 броя язовири.

През 2021 г., след извършване на проверки на техническото състояние на язовирите, определени с най-висока вероятност от възникване на аварийни ситуации, броят им е редуциран на 91 броя, като за тях са дадени предписания за понижаване и поддържане на водното ниво на кота по-ниска от най-високо работно водно ниво.

Идентифицираните проблеми, водещи до определянето им, като язовири в тази категория, са: силно компрометирана язовирна стена, с установяване образуване на срутища в части от короната, наблюдаване на ровини и каверни, видими слягания откъм мокрия откос. За всички язовири в тази група се предприемат незабавни действия по сформирани експертни комисии и за предлагане решаването на проблеми, свързани с якостта и целостта на язовирната стена.

➤ **Язовири от „Списъка за спешен ремонт“, на които съгласно Решение на Министерски съвет (РМС) № 495 от 13.07.2018 г. „Държавна консолидационна компания“ ЕАД извършва основен ремонт или реконструкция през периода 2020 – 2021 г.**

През 2018 г. от ДАМТН са установени 858 броя язовири, с констатирани неизправности, за привеждането на които в изправно техническо състояние, са необходими строително – ремонтни дейности. От тях, на основание § 4 от Допълнителни разпоредби на ЗВ, по предложение на Председателя на ДАМТН, е изготвен списък на 416 броя язовири, на които трябва да се извърши ремонт или реконструкция от „Държавна консолидационна компания“ (ДКК) ЕАД – София, съгласно РМС № 495/13.07.2018 г., допълнено с РМС № 698/04.10.2018 г.

През 2020 г. са започнати ремонтно-възстановителни работи на язовирните стени и съоръженията към тях на общо 87 броя язовири.

През 2021 г. са започнати ремонтно-възстановителни работи на язовирните стени и съоръженията към тях на общо 48 броя язовири и са прекратени 52 броя сключени договори за извършване на ремонт или реконструкция.

Извършването на ремонтно-възстановителни дейности от ДКК не спира осъществяването на надзорната дейност от страна на ДАМТН, съгласно изискванията на ЗВ и подзаконовата нормативна уредба. Тези язовири стоят на вниманието на ДАМТН, тъй като са язовири, с висока вероятност от възникване на аварийни ситуации.

От 416 броя язовири, включени в „Списъка за спешен ремонт“, през 2020 г. - 309 броя са проверени от служители на ДАМТН.

През 2021 г. от служителите на ДАМТН са проверени всичките 416 броя язовири, включени в “Списъка за спешен ремонт”.

При извършваните проверки се следи за безопасната техническа експлоатация на всички язовири, като се дават предписания и се търси административнонаказателна отговорност на собствениците за неизпълнението им.

➤ **Язовири, безвъзмездно дарени от общините на държавата по реда на чл. 19а и чл. 19б от Закона за водите с предоставени права за управление на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ (ДП УСЯ)**

В края на 2018 г., чрез подадени заявления до министъра на икономиката, кметовете на общини, са заявили намерението си за прехвърляне на собствеността на 2717 язовира безвъзмездно на държавата.

До края на 2021 г. в ДАМТН е постъпила информация от ДП УСЯ за **475** броя язовири в 26 области, безвъзмездно дарени от общините на държавата по реда на чл. 19а и чл. 19б от ЗВ, с предоставени права за управление на ДП УСЯ.

За **474** броя язовири от ДП УСЯ са предоставени актове за публична държавна собственост (АПДС), издадени от областните управители на **26** броя области.

За язовир „Бистрица“, находящ се в землището на с. Бистрица, р-н Панчарево, Столична община, област София – град е налице съдебен спор, поради което по силата на чл. 138б от ЗВ, ДП УСЯ отговаря за управление и стопанисването на същия.

В Информационната система за техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, предоставена от ДАМТН, е променена собствеността на **475** броя язовири, в съответствие с предоставените АПДС.

Общо **73** броя язовири са включени в РМС № 495 от 13.07.2018 г.

Съгласно РМС № 740 от 15.10.2020 г., ремонтът на язовир „Огняново“ ще се извършва от „Български Вик холдинг“ ЕАД, търговско дружество със сто на сто държавно участие.

Извършена е класификация по степен на потенциална опасност, съгласно разпоредбите на чл. 141б от Закона за водите за **411** броя язовири, с предоставени права на ДП УСЯ на територията на **24** броя области.

Цялата горепосочена информация е отразена в „Регистър на язовирите, правото на собственост, на които безвъзмездно е прехвърлено от общините на държавата по реда на чл. 19а и чл. 19б от Закона за водите, за които има съставени актове за публична държавна собственост с предоставени права за управление на ДП УСЯ“.

- **Поддържат се актуални през 2021 г.:**
 - Регистър на язовирите;
 - Регистър на съставените актове за установяване на административни нарушения;
 - Регистър на издадените наказателни постановления;
 - Регистър на заповедите за наложените принудителни административни мерки;
 - Регистър на решенията, с които се разрешава или се отказва извеждане от експлоатация или ликвидация на язовири и съоръженията към тях, както и решения за прекратяване на административното производство.

➤ **Информационна система за техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях на ДАМТН:**

Информационната система (ИС) за техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, разработена от ДАМТН, и използвана при условията и реда, съгласно Наредба № РД-04-02 от 25 ноември 2016 г., съдържа данни, както за техническото състояние при експлоатацията на язовирните стени и съоръженията към тях, така и за осъществявания контрол на техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях.

Посредством системата е предоставен контролиран достъп на собствениците на язовири за данните, които те въвеждат за основните технически характеристики на всеки язовир - височина на стената, дължина по короната, широчина на короната, данни за преливника, основния изпускател, водоземните съоръжения, обем на водохранилището, данни за собственика и за оператора на язовирните стени и съоръженията към тях и др.

Извършена е актуализация на информацията в ИС и в Регистъра на язовирите по данни от собствениците на язовири и от извършени проверки от служителите на ГД НЯСС.

➤ **Техническо състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, установено през 2021 г. в резултат на контролната дейност на ГД НЯСС:**

а) Големи язовири:

По-голямата част от големите язовири имат изградена контролно-измерителна система (КИС), имат проектна документация и разполагат с техническа документация за експлоатация. Поддържката им се осъществява от постоянен персонал с назначени квалифицирани, съгласно изискванията на нормативната уредба, оператори. Извършва се редовен текущ мониторинг на язовирната стена и съоръженията към нея; на всеки тригодишен период се изготвя анализ на техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях и същият се приема от експертен съвет.

Констатираните проблеми за част от обектите са свързани с КИС, които не са изградени съгласно класа на съоръженията или за отделни елементи на геодезичната и пиезометричната система, също и когато КИС е компрометирана. Друг основен проблем

са неизправни водоземни съоръжения - водоземни кули, таблените затвори на и механизми за задвижването им.

б) Малки язовири:

Повечето малки язовири са в период на експлоатация над 60 г., през които не са изпълнявани голяма част от рехабилитационните и ремонтните дейности, изискващи се за тази категория строителни обекти.

При тях са констатирани следните проблеми:

Компрометирани облекчителни съоръжения за регулиране на водното ниво, респективно на обема във водохранилищата:

- неизправен основен изпускател – от напълно разрушена конструкция на основния изпускател до разрушени входна и изходна шахта, неработещи затворни органи;
- разрушени, компрометирани преливник, бързоток и отводящ канал, съответно неосигурена проводимост на същите;
- нарушения по енергогасителя.

Един от най-значимите проблеми на малките язовири е отсъствието на изградена КИС за осъществяване на технически мониторинг, което води до следните проблеми:

- липсата на реално отчитане и анализиране на данни е предпоставка за невъзможност да се изготви коректен анализ;
- неточностите, обусловени от недостоверни или непълни данни, се отразяват на сигурността на язовирната стена.

Основен проблем при експлоатацията е недостигът на квалифициран персонал и липсата на необходимата експертна подготовка при голяма част от операторите.

Вследствие на контрола на ГД НЯСС са установени технически неизправности, дължащи се на неподдържането на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно експлоатационно състояние и изразяващи се в наличие на коловози, неравности и слягания по короните, изградени постройки върху същите, свличане и обрушване по откосите, в това число нарушена броня по водния откос, филтрация по водния откос, обрастване с дървесно-храстовидна растителност по откосите до степен, не позволяваща достъпа за оглед на стената, вълнова ерозия по воден откос и развитие на свлачищни процеси по въздушен откос, натрупване на голямо количество наноси, поради дългия технологичен срок на експлоатация и нередовното им изземване.

Необходимо е извършване на геодезически измервания на откосите и водохранилищата до кота най-високо водно ниво, поради липсата на достоверни данни за височините на стените и завирените обеми на язовирите.

➤ Проблеми, свързани със собствеността на поземлените имоти, върху които попадат язовирите

През 2019 г. стартира процедурата по безвъзмездно прехвърляне на собствеността на язовири - публична общинска собственост на държавата по реда на чл. 19а и чл. 19б от Закона за водите, чрез сключване на договори за дарение между общините и областните управи, и предоставянето им в последствие на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, което на основание чл. 139д от Закона за водите упражнява

правата и задълженията на собственик на язовирните стени и съоръженията към тях. Процеса по прехвърляне продължи и през 2021 год., като при него се разкриха редица проблеми, свързани със собствеността на язовирите, резултат в голяма степен на процеса по възстановяване на земеделските земи по реда на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ).

В основната си част проблемите се изразяват в неправилно отразяване на собствеността върху язовирите и свързаната с това необходимост от анализ на данните за собствеността на поземлените имоти, върху които попадат отделните части от хидротехническите съоръжения - както по отношение на вярното им отразяване в картата на възстановената собственост, така и за нанасянето им в кадастралната карта. Необходимо е да се извърши проверка за спазването на нормативното изискване границите на имотите да са в съответствие с документите за собственост. Идентифицирани са и други проблеми, свързани с възстановяването на собствеността на физически лица по реда ЗСПЗЗ на поземлени имоти, върху които попадат язовири или части от язовири - налице са множество такива случаи. Регистрирани са и случаи на дублираща се собственост в кадастралния регистър на недвижимите имоти между общините, държавата и други физически или юридически лица. Значителен проблем представлява и обстоятелството, че в редица случаи общините даряват на Областните управители само част от недвижимите имоти, върху които са разположени язовирите, в резултат на което за стопанисване и управление на ДП УСЯ преминават части от язовирите (само язовирното езеро, язовирното езеро и част от стената и т.н.).

Решаването на проблемите, свързани със собствеността на язовирите е от съществено значение за дейността по надзор, осъществявана по Закона за водите върху язовирните стени и съоръженията към тях, като ненавременното им решаване може да окаже силно негативно влияние по отношение на безопасната експлоатация на язовирите и при предотвратяване на бедствия. Неяснотата относно собствеността върху язовирите ограничава в значителна степен и възможността за търсене на административно - наказателна отговорност.

➤ **Използване на безпилотни летателни апарати при осъществяване на контрол по изпълнението на мерките за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и безопасната им експлоатация**

Във връзка с осъществяването на контрол по изпълнението на мерките за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация през периода 2018 г.- 2021 г. служители на ГД НЯСС са извършили заснемания с безпилотни летателни апарати (дронове) на язовирни стени и съоръженията към тях основно на проблемни язовири, за изясняване на актуалното им състояние и даване на коректни предписания за изпълнение от собствениците на язовири.

През 2021 г. с дрон са заснети 64 броя язовири, а именно: яз. „Земен“, яз. „Извор“, яз. „Пчелина“, яз. „Зорница 2“, яз. „Зорница 3“, яз. „Мандра“, яз. „Амбарица“, яз. „Бенковски“, яз. „Жинзифово“, яз. „Долна диканя“, яз. „Бързина“, яз. „Еревиш“, яз.

„Миладиновци“, яз. „Дибич“, яз. „Иваново 2“, яз. „Костена река“, яз. „Царев брод 2“, яз. „Бистрица“, яз. „Огняново“, яз. „Стойковци“, яз. „Хайдутите“, яз. „17141.181.102 /000555/ - с. Горски извор“, яз. „22561.7.1 /000960/ - с. Долно Белево“, яз. „Каснаково 36573.81.14“, яз. „Райново 61889.225.901“, яз. „Каратопрак /000160/ - с. Светлина“, яз. „65574.22.205 /000205/ - с. Светлина“, яз. „68727.202.141 /000141/ и 68727.208.189 /000189/ - с. Стамболово“, яз. „06762.18.185 – с. Бряст“, яз. „47843.24.373 – гр. Меричлери“, яз. „47843.48.147 – гр. Меричлери“, яз. „47843.70.171 – гр. Меричлери“, яз. „Кайраците 69691.19.58 /000020/ - с. Странско“, яз. „69691.33.60 /000060/ - с. Странско“, яз. „Гробето 69691.127.18 - с. Странско“, яз. „Кокарджа 72103.95.382 /000382/- с. Татарево“, яз. „000085 – с. Воденци“, яз. „70250.712.977 /Могилата/ - с. Сусам“, яз. „000585 – с. Тънково“, яз. „72103.41.112 /000012/ и 72103.59.6 /059006/ - с. Татарево“, яз. „000174 – Кайрака“, яз. „Троян“, яз. „Свирково 7 /65721.4.321/ - с. Свирково“, яз. „Кору баши /000047/ - с. Младиново“, яз. „Деветте чуки 2 /000720/ и /000728/ - гр. Свиленград“, яз. „Порделата“, яз. „Кайрака – Смирненци“, яз. „78904.2.3 /002003/ - с. Царева поляна“, яз. „78904.1.932 /001932/ и 78904.1.866 /001866/ - с. Царева поляна“, яз. „000152 – с. Жълт бряг“, яз. „000336 – с. Жълт бряг“, яз. „77195.512.74 /000263/“, яз. „39863.165.423 /000423/- с. Криво поле“, яз. „39863.55.287 /000287/- с. Криво поле“, яз. „39863.207.430 /000430/ - с. Криво поле“, яз. „39863.90.124 /000124/ - с. Криво поле“, яз. „39863.90.125 /000125/ - с. Криво поле“, яз. „39863.90.326 /000326/ - Криво поле“, яз. „44553.48.205 /001205/“, яз. „44553.52.104 / 001104/“, яз. „44553.29.35 /001035/“, яз. „44553,20,158 /00158/“, яз. „37383.113.128 /000128/ - с. Книжовник“ и яз. „37321.64.280 /000280/ - с. Клокотница“.

Дроновете успешно се използват и при опасност от възникване на аварийни ситуации, и при работата на служителите от Оперативния щаб към ДАМТН за координация и взаимодействия при опасност от наводнение и при наводнение, както и след земетресение, след получени данни за очаквана опасност от усложнена метеорологична обстановка от НИМХ, ГД ПБЗН, МОСВ или други източници на информация, като техническо средство за наблюдение при извършването на проверки на язовирни стени и съоръженията към тях, без което е трудно, а понякога е и невъзможно да се определи степента на разрушение на отделните съоръжения, както и причините довели до това разрушение. Снимките направени с дрон от 500 метра височина, дават пълна представа за язовирното езеро, деретата от които се пълни и състоянието на канала след язовирната стена, както и наличието на жилищни и селскостопански постройки, земеделски земи, пътища и стратегически обекти, които са от значение за националната сигурност в зоната след язовира.

Част от заснетите през 2021 година язовири са при извършване на извънредни проверки, а именно: яз. „Огняново“ яз. „Земен, яз. „Пчелина“, яз. „Извор“, яз. „Мандра“, яз. „Зорница 2“, яз. „Зорница 3“, яз. „Амбарица“, яз. „Бенковски“, яз. „Жинзифово“, яз. „Еревиш“, яз. „Миладиновци“, яз. „Дибич“, яз. „Иваново 2“, яз. „Костена река“, яз. „Царев брод 2“, яз. „Стойковци“ и яз. „Хайдутите“.

➤ Извършени извънредни проверки

- Проверка на язовир „Огоста“, община Монтана, област Монтана по разпореждане на Върховна административна прокуратура по подаден сигнал от представители на Сдружение „Обединение“ – гр. Монтана;
- Проверка по разпореждане на Районна прокуратура – гр. Благоевград на яз. „Самуилово 044048“, община Петрич, област Благоевград;
- Проверки поради усложнената метеорологична обстановка и във връзка с издадени заповеди от РДНСК на 2 броя язовири на територията на област Ямбол;
- Проверки във връзка с постъпили сигнали в Басейнова дирекция Източнобеломорски район – проверени са два язовира на територията на област Пловдив;
- Проверката във връзка с получено писмо от КПКОНПИ с отправени запитвания относно язовир, находящ се в ПИ №81308.32.685 в землището на с. Чехларе, община Брезово, област Пловдив;
- Проверка във връзка с подадени сигнали/жалби в ДАМТН от граждани или други институции за нерегламентирани действия за 6 броя язовири в областите Велико Търново, Пазарджик, Варна, Шумен и Кърджали;
- Проверка във връзка с подаден сигнал на тел. 112 за нерегламентирани действия на един язовир в област Стара Загора.
- Проверки на язовири, с най-висока вероятност от възникване на аварийни ситуации, във връзка с настъпване на пролетния сезон и очаквано формиране на високи вълни;
- Проверки, извършени при влошени метеорологични условия за установяване на критични водни нива или по искане на собствениците, след изпълнени предписания.

Изводи:

1. Извършен е ефективен и ефикасен контрол на техническото и експлоатационното състояние на язовирните стени и съоръженията към тях на язовирите на територията на Република България, като:

- за планираните самостоятелни проверки, извършени от служители на ГД НЯСС се отчита, че надвишават изпълнението спрямо годишния план;
- за участието на представители от главната дирекция в комисии, назначени със заповед на областните управители по чл. 138а, ал. 3 от Закона за водите, се отчита надвишаване на изпълнението спрямо годишния план.

2. Процесът по класификация на язовирите по степен на потенциална опасност е завършен в 23 области на страната.

3. В резултат на работата на служителите на ГД НЯСС е отчетена положителна промяна по отношението на поддържането от страна на собствениците на язовирните стени и съоръженията към тях в добро техническото състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация.

4. В резултат на реализирането на административнонаказателна отговорност за неизпълнение на изискванията на нормативна уредба се наблюдава положителна тенденция от страна на собствениците на язовири, при изпълнение на дадените предписания в констативните протоколи, като броят на съставените АУАН за неизпълнение на предписания, е значително по-малък.

IX. КОНТРОЛ НА КАЧЕСТВОТО НА ТВЪРДИТЕ ГОРИВА ЗА БИТОВО ОТОПЛЕНИЕ

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за чистота на атмосферния въздух (ЗЧАВ), Обн. ДВ, бр. 1 от 2019 г., на основание чл. 8б, ал 1 и чл. 30а, ал. 2 от ЗЧАВ на Председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН), са възложени функции по създаване и поддържане на публичен регистър на лицата, които разпространяват твърди горива и обектите, в които се разпространяват твърди горива, както и осъществяване на контрол върху изискванията за качество, пакетиране и етикетирание на твърдите горива.

С Постановление № 22 от 17 февруари 2020 г. е приета Наредба за изискванията за качеството на твърдите горива, използвани за битово отопление, условията, реда и начина за техния контрол (НИКТГИБОУРНТК).

На основание правомощията, регламентирани от ЗЧАВ и НИКТГИБОУРНТК, ГД „Контрол на качеството на твърдите горива за битово отопление“, като част от специализираната администрация на ДАМТН, съсредоточи своите действия през 2021 година в следните основни направления:

- поддържане на публичен Регистър на лицата и обектите, в които се разпространяват твърди горива (Регистър);
- контрол на изискванията за качество, пакетиране и етикетирание на твърдите горива на територията на цялата страна при тяхното пускане на пазара, предоставяне и разпространение;
- повишаване на професионалната компетентност и квалификация на служителите.

1. Поддържане на публичен регистър на лицата, които разпространяват твърди горива и обектите, в които се разпространяват твърди горива

През 2021 г. в Регистъра на лицата, които разпространяват твърди горива и на обектите, в които се разпространяват твърди горива съгласно чл. 8б от ЗЧАВ, са вписани 78 лица и 85 обекта, направени са 44 промени и 10 прекратявания на регистрация.

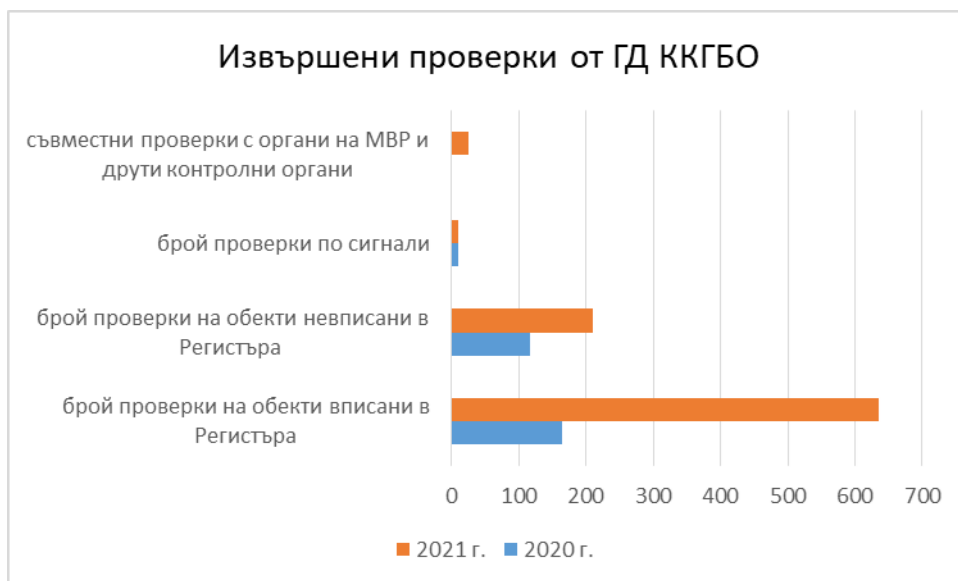
Регистърът е публичен и е достъпен на <https://www.damtn.government.bg/registri/>.

2. Проверки на обекти, разпространяващи твърди горива на територията на страната

През 2021 година са проверени общо 881 обекта, разпространяващи твърди горива на територията на страната, от които:

- 636 броя проверки на обекти вписани в Регистъра;
- 210 броя проверки на обекти невписани в Регистъра;
- 10 броя проверки по сигнали;
- 26 съвместни проверки с органи на МВР и други контролни органи.

На фигура 1 са отразени сравнителни данни за извършени проверки на обекти, разпространяващи твърди горива през 2020 г. и 2021 г.:

Фиг. 1

2.1. Вземане на проби от твърди горива за битово отопление

Вземането на проби от твърди горива през 2021 г. е извършено при стриктно спазване изискванията на НИКТГИБОУРНТК и „Процедура за планиране, извършване на проверки на обекти, разпространяващи твърди горива, вземане на проби, анализ и експертиза на резултатите от контролни изпитвания“.

От проверените обекти през годината са взети 37 проби от твърди горива - въглища.

2.2. Изпитване на проби от твърди горива за битово отопление в акредитирани лаборатории

Изпитани са 36 проби от твърди горива в акредитирани изпитвателни лаборатории. Една проба не е изпитана поради установени нарушения при вземането на пробата.

2.3. Контрол за спазване изискванията на ЗЧАВ и НИКТГИБОУРНТК

Извършени са експертизи на взетите проби от твърди горива и са изготвени 36 констативни протокола за съответствие на твърдите горива с изискванията за качество в съответствие с изискванията на нормативната уредба.

Установени са 4 несъответствия с изискванията за качество, съгласно чл. 7, т. 1 от НИКТГИБОУРНТК, Приложение 3, на изпитаните твърди горива - въглища, от които:

- 1 бр. по показатели „Съдържание на обща сяра“ (%)

- 3 бр. по показатели „Съдържание на пепел“ (%).

Проведени са 2 арбитражни процедури, резултатите от които потвърждават констатираните несъответствия.

3. Предприемане на последващи мерки при нарушаване на изискванията на законодателството

3.1. Наложени принудителни административни мерки

През 2021 г. са наложени **17** бр. принудителни административни мерки /ПАМ/, в това число:

- **2** задължителни предписания за временно спиране разпространението на твърдо гориво - въглища;
- **4** задължителни предписания за забрана /ЗПЗ/ на разпространението на твърдо гориво - въглища;
- **11** задължителни предписания за изтегляне на твърдо гориво – въглища от пазара.

Общо изтеглени от пазара са **227 305** кг твърди горива за битово отопление – въглища.

3.2. Съставени актове за установяване на административни нарушения /АУАН/ и издадени наказателни постановления /НП/

Съставени са **57** акта за установяване на административни нарушения /АУАН/, от които:

- **3** броя за несъответствия с изискванията за качество;
- **37** броя за констатиране на разпространяване твърди горива за битово отопление от лица и в обекти без регистрация;
- **3** броя за констатирани документални нарушения;
- **14** броя за констатирани несъответствия на изискванията за опаковането и етикетирането на твърдите горива.

Издадени са **31** наказателни постановления и **68** броя резолюции за прекратяване на административно наказателни производства - 43 броя по издадени и връчени АУАН през 2020 г. и 25 броя по издадени и връчени АУАН през 2021 г..

- Отменени НП с решения на съд - 6 бр.;
- Влезли в сила НП – 7 бр. на стойност 80 245 лв.;
- Обжалвани в съд НП – 18 бр.

Анализ на резултатите от дейността от ГД ККГБО през 2021 г.:

- Спряно е разпространението в търговската мрежа на брикети от въглища за битово отопление, които не отговарят на изискванията на качеството.

- Предотвратено е разпространението на пазара на 227,305 тона твърдо гориво за битово отопление - въглища, което не отговарят на изискванията за качество.
- Осъществяваният ефективен контрол на лица и обекти, които разпространяват твърди горива за битово отопление без регистрация, доведе до пресичане на нечестната конкуренция и защита на интересите на потребителите.
- Предприети са действия за отстраняване на причините довели до прекратяване на административнонаказателните производства, като са проведени онлайн семинари с инспекторите за прилагане на нормативната уредба, практически обучения по време на проверки и са актуализирани правилата и процедурите, свързани с контрола на качеството на твърдите горива за битово отопление.

X. РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Дейността по издаване на разрешения за оценяване на съответствието през 2021 г. е насочена към изпълнение на основните задачи, залегнали в Плана за действие на ДАМТН и постигане целите на Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП) и наредбите по чл. 7 към ЗТИП за съществените изисквания и оценяване на съответствието, както и към осигуряване на свободен достъп на българските производители до единния европейски пазар чрез възможността за ползване услугите на българските органи за оценяване на съответствието.

Експертите на ДАМТН от Дирекция „Разрешения за оценяване на съответствието“ изпълняват всички дейности, свързани с проверка, оценка, комуникация с ЕК и издаване на разрешения на органи за оценяване на съответствието; надзорни проверки за спазване на условията, при които са издадени разрешенията; определяне и администриране на уникалния код на производителя съгласно Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието (НСИОС) на плавателните съдове за отдых и на плавателните съдове за лично ползване, а също и проверки по писмени сигнали за констатирани нарушения. Експертите участват и в разработването и съгласуването на нормативни документи при приемането на национално ниво на актове и решения на ЕС.

Оценка и наблюдение на компетентността на лица за оценяване на съответствието/нотифицирани органи

За 2021 г. общият брой на изпълняваните процедури за оценка на компетентността и способността на кандидатите е 8: 3 по НСИОС за личните предпазни средства, 2 по НСИОС за електромагнитна съвместимост, 2 по НСИОС на машините и 1 по НСИОС на играчки. В тази връзка са извършени общо **36** проверки.

Във връзка със задълженията на Република България като държава - членка на ЕС са подготвени и подадени 36 уведомления към Европейската комисия и държавите членки: 32 уведомления за удължаване срока на нотификация на нотифицирани органи; 1 - за одобрено лице за оценяване на съответствието; 1 - за прекратяване дейността на нотифициран орган; 2 - за изменения на данни на нотифицирани органи.

През отчетния период е издадено **1** разрешение за оценяване на съответствието по Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на личните предпазни средства (НСИОС ЛПС) и са преиздадени **27** разрешения във връзка с удължаване срока на нотификациите на нотифицирани органи и като призната трета страна.

- Издадена е 1 заповед за прекратяване на процедурата за издаване на разрешение и производството по издаване на заповед за отказ за издаване на разрешение за оценяване на съответствие на едно лице, кандидатстващо за оценяване на съответствието в обхвата на НСИОС ЛПС - по желание на заявителя;

- Издадени са 2 заповеди за отнемане на разрешение в обхвата на НСИОС машини и НСИОС радиосъоръжения;
- Издадени са 3 заповеди с мотивиран отказ за издаване на разрешения на кандидат по НСИОС ЕМС, НСИОС ЛПС и НСИОСМ.

Осъществен е планов надзор на 42 бр. нотифицирани органи и на 5 бр. призната организация – трета независима страна (25 юридически лица), като са извършени общо 162 проверки и свързани с тях дейности.

Извършени са 24 проверки на документи във връзка с уведомления по чл. 14б от ЗТИП.

Извършен е анализ на дейността на 41 нотифицирани органа въз основа на годишните доклади по чл. 14а на ЗТИП.

Извършена е 1 извънредна проверка – по документи.

Извършени са 29 проверки, свързани с удължаване срока на нотификация.

Изготвени са 9 писмени отговори по запитвания.

Поддържа се създаденият двуезичен регистър на българските нотифицирани органи (на български и английски език), съдържащ информация за обхвата на разрешенията, вкл. видовете продукти и процедурите за оценяване на съответствието, както и данни за съответните органи. През отчетния период са направени 10 актуализации на този регистър.

Във връзка с определяне и администриране на уникалния код на производителя, съгласно Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на плавателните съдове за отдых и на плавателните съдове за лично ползване са:

- извършени 3 проверки по документи и определяне на уникален код на два производителя, установени на територията на Република България;
- извършени 2 актуализации на националния регистър „Уникален код на производители на плавателни съдове“;
- предоставени данните от националния регистър в регистъра на държавите членки чрез платформата за сътрудничество на Комисията;
- вписван е код на 1 производител, установен в трета държава, в „Регистър за трети държави“.

Изпълнение на задълженията съгласно Регламент (ЕО) №765/2008 и Решение №768/2008/ЕО

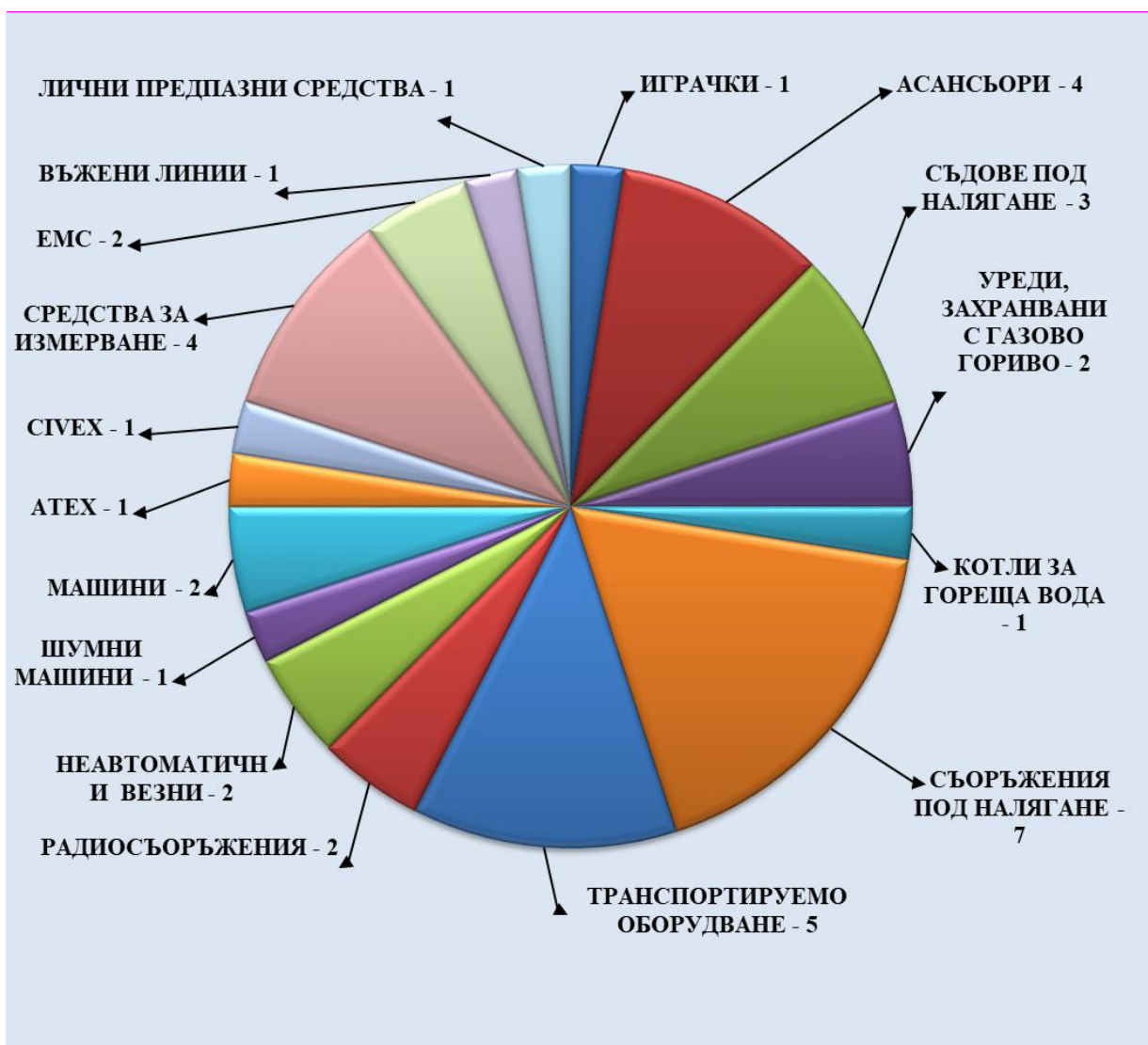
Във връзка с изпълнение на задълженията съгласно чл. 5.2 от Регламент (ЕО) №765/2008 и чл. R 23, т.4 и т.5 от Решение №768/2008/ЕО, през 2021 г. ДАМТН е осъществила 147 информационни трансфери, свързани с нотификацията на органи за оценяване на съответствието.

Подкрепа на дейността и развитие на компетентността на органите за оценяване на съответствието /нотифицирани органи

Експертите от Д РОС координират и ръководят дейността на работните групи на българските нотифицирани органи по прилагане на съответните наредби по чл. 7 от ЗТИП.

Във връзка с прекратяване действието на издаденото разрешение по НСИОС на уредите, захранвани с газово гориво и на основание чл. 23 на същата наредба, в Д РОС са приети за съхранение досиета на фирма-клиенти (22 бр.) на нотифицирания орган. Клиентите, които са изяви писмено желание за предоставянето на досиетата им на друг нотифициран орган са уведомени, че същите са предадени от Д РОС на посочения от тях нотифициран орган.

БРОЙ НОТИФИЦИРАНИ ОРГАНИ ПО ОТДЕЛНИТЕ НАРЕДБИ ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Анализ на резултатите от дейността

Като резултат от дейността по оценяване на съответствието през изтеклата 2021 г. могат да се направят следните заключения:

1. 40 български нотифицирани органи работят успешно в обхвата на 14 директиви и 3 регламента и 5 бр. признати организации – трета независима страна, като всички те осигуряват на българските производители свободен достъп до единния европейски пазар;
2. Определен е и е администриран код на производител за 2 български производителя на плавателни съдове за отдих и за един производител, установен в трета държава;
3. ДАМТН като нотифициращ орган изпълнява своите функции и осигурява доверие в Европейската комисия и държавите членки при оценката, нотификацията и надзора на българските нотифицирани органи, които са равнопоставени на нотифицираните органи на държавите - членки на ЕС.

XI. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ

През 2021 г. дейността на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по отношение на международното сътрудничество се развива в посока активно участие в работата на сродни международни организации, укрепване на взаимодействието и развитие на сътрудничеството, както и осъществяване на дейности, свързани с членството ни в Европейския съюз.

1. Участие в работата на европейските структури

Работа на експерти на ДАМТН в работни групи и ADCO групи на Европейската комисия, в заседания на Мрежата на Съюза за съответствие на продуктите – EUPCN, както и участие във форуми, организирани от ЕК

Във връзка с членството на Република България в Европейския съюз и провеждането на редовни заседания на работните групи и групите за административно сътрудничество (ADCO) към ЕК, работещи по въпросите на техническата хармонизация, свързани с директивите и регламентите от Новата законодателна рамка на ЕС, през 2021 г. от страната на ДАМТН са осъществени **36** онлайн участия на експерти в заседания на Работни експертни групи по Директиви и Регламенти, ADCO групи по надзора на пазара, експертна група по Вътрешния пазар на продуктите, както и на Мрежата на Съюза за съответствие на продуктите – EUPCN.

През 2021 г. ДАМТН председателства групата за административно сътрудничество AdCo NOISE към Директива 2000/14/ЕО за машините, работещи на открито, по отношение на излъчвания от тях шум.

Осъществени са и участия на експерти на ДАМТН в:

- заседания на Мрежата на Съюза за съответствие на продуктите и в РГ "Техническа хармонизация – Машини": преглед, анализ на предоставено досие по нов Регламент за машините
- семинар, организиран от Италианския орган по надзор на пазара за машини, по отношение на шума – ISPREL (с презентация).

Предоставяне на информация чрез Информационната база данни за регулираните професии, поддържана от ЕК

Периодично се попълва информация (в рамките на компетенциите на ДАМТН) в информационната база данни за регулираните професии, поддържана от ЕК.

Изпълнение на задълженията като институционална точка за контакт по прилагането на Регламент (ЕС) 2019/515 относно взаимното признаване на стоки, законово предлагани на пазара в друга държава членка, и отменящ Регламент (ЕО) 764/2008, както и на задълженията по Директива (ЕС) 2015/1535

- Предоставени на специализираните дирекции (по компетентност) 7 бр. нотификации и проекти на документи, получени от НИЦ на МИ в изпълнение на процедурата за

- предоставяне на информация за проекти на технически регламенти съгласно Директива 2015/1535/ЕС и във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) 2019/515;
- Актуализирана таблицата за постъпилите в ДАМТН проекти на технически регламенти;
 - Участие в онлайн обучение, организирано от ЕК относно прилагането на Регламент (ЕС) 2019/515 – взаимно признаване.
 - Изготвени отговори на получени по имейл запитвания: 3 бр. за машини, осветителни тела и бойлери; 1 бр. за нотифицирани лица по Модул Д на Директива 2014/31/ЕС;
 - Подготвено и изпратено в МИ писмо за промяна на контактното лице на ДАМТН по прилагане на Регламент (ЕС) 2019/515 и системата ICSMS.

2. Участие в проекти с финансиране от оперативни и други програми на ЕС

През 2021 г. в изпълнение на бюджетна програма 2000.01.04 “Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката” ДАМТН работи по следните проекти, финансирани от структурни фондове и програми на Европейската комисия:

Проект BG16RFOP002-2.004-0001 по ОПИК 2014-2020

В периода 22.11.2016 г. – 22.11.2020 г. ДАМТН беше бенефициент по проект „Осигуряване на благоприятна бизнес среда посредством създаване, поддържане и развитие на информационни бази данни в областта на надзора на пазара, метрологичния надзор и контрола на качеството на течните горива и чрез повишаване техническия капацитет на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор” по ОПИК на обща стойност – 1 999 953,82 лв.

През 2021 г. са извършени следните дейности по финансовото и техническото приключване на проекта:

- През януари 2021 г. успешно приключи стартирания през октомври 2020 г. финансов одит на проекта;
- Цялостното изпълнение на проекта като документация бе представено през системата ИСУН 2020;
- Подготвени са и са подадени в системата ИСУН 2020 финални технически доклад (ТД) и финансов отчет (ФО) с изискуемите придружителни документи;
- Подготвено е и е подадено в системата ИСУН 2020 искане за окончателно плащане по проекта с изискуемите придружителни документи;
- Осъществена е оперативна кореспонденция с УО на ОПИК;
- Подадени са допълнителни документи към ТД и ФО през системата ИСУН 2020;
- Извършени са нужните корекции във финалните ТД и ФО на проекта;
- Подадено е коригирано искане за окончателно плащане;
- Осъществено е освобождаване на гаранции за добро изпълнение по договори с изпълнители (№ 11-00-62/05.10.2020 г. и № 11-00-51/18.09.2019 г.);
- Разходите по финалния отчет са верифицирани от УО на ОПИК, средствата са възстановени, проектът е приключил успешно през 2021 г.

Проект BG16RFOP002-2.103-0001 „Развитие на устойчива бизнес среда чрез осигуряване на ефективен надзор в областта на контрола на качеството на течните и твърдите горива“ по ОПИК 2014-2020

Във връзка с откриване на процедура BG16RFOP002-2.103 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) по приоритетна ос 2 на Оперативна програма “Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 са извършени следните дейности:

- Прегледани са документите и са отразени бележки и коментари по представените от Управляващия орган на ОПИК (Министерство на икономика) два пакета документи (Указания за кандидатстване и Указания за изпълнение) по процедурата за предоставяне на БФП;
- През юни 2021 г. в ИСУН 2020 е обявена процедура BG16RFOP002-2.103 за предоставяне на БФП с бенефициент ДАМТН;
- Подготвено е и е подадено в ИСУН 2020 проектното предложение и приложенията към него (формуляр на проектното предложение – попълнен в ИСУН 2020, технически спецификации, концепция, оферти, декларации и придружителни документи) по обявената процедура;
- Проведена е процедура за оценка на проектното предложение, подготвени са и са представени документи за сключване на договор;
- Сключен е договор за БФП на 12.11.2021 г. № BG16RFOP002-2.103-0001 на стойност 1 000 000 лв. със срок на изпълнение 12.11.2021 г. – 12.11.2023 г.;
- Осъществена е работа по дейност 1.1:
 - Проведена среща с главния архитект на община Изгрев;
 - Проведени разговори с геодезист, във връзка с подадени в АГКК документи за помещението, предвидено за изпитвателна лаборатория;
 - Подготвени и изпратени писма до МИ и НАГ относно документите на помещението, предвидено за изпитвателна лаборатория;
 - Проведена среща - консултация с архитект относно изграждането на лабораторията и необходимите действия в тази връзка.
- Дейности по управление на проекта:
 - Проведена среща на ЕУП
 - Подготвен и качен в ИСУН план за разходване на средствата на проекта.
- Дейности по публичност и комуникация - подготвена информация за проекта, публикувана на веб-страницата на ДАМТН.

Проект „Съвместни действия по надзор на пазара 2018“ – JAHARP2018

По проект „JAHARP2018“, който стартира през ноември 2019 г., през 2021 г. се изпълняват дейности по двете продуктови групи:

- *продуктова група LVD с обект „Електрически продукти – отоплители“*: през 2020 г. е осъществен надзор на пазара и са закупени 10 бр. различни по марка и модел отоплители: вентилаторни, конвекторни, маслени радиатори и с реотани. В началото

- на 2021 г. е организирано изпращането на образците за изпитване в избрана по проекта изпитвателна лаборатория. Изпитването е приключило, следва анализ на резултатите.
- *продуктова група “Плавателни съдове за отдих”*: през май 2021 г. е осъществен надзор на пазара и са закупени 4 бр. различни по марка и модел плавателни съдове за отдих (надуваеми лодки), а през май-юни 2021 г. е организирано изпращането на образците за изпитване в избрана по проекта изпитвателна лаборатория. Изпитването е приключило и предстои анализ на резултатите.

Проект „Съвместни действия по надзор на пазара 2020“ – JANARP2020 Triplet

През пролетта на 2021 г. са подготвени и подадени изискваните документи и през май 2021 г. е сключено споразумение между ЕК и координатора на проекта (PROSAFE) за изпълнение на многонационален троен проект JANARP2020 Triplet. Проектът се състои от 3 отделни подпроекта JANARP2020-1, JANARP2020-2 и JANARP2020-3, които ще се изпълняват едновременно в продължение на 24 месеца. Всеки от подпроектите включва дейности по надзора на пазара по продуктови групи и по хоризонтални дейности. В тройния проект участват общо 29 органа по надзора на пазара от 22 страна членки на ЕС, а философията и изпълнението на подпроектите са съгласувани и ще се изпълняват в тясно сътрудничество с 4 AdCo групи на ЕК (GA, LVD, RED, TPED). ДАМТН участва в 2 от подпроектите (JANARP2020 - 1 & 3) с по една продуктова група и хоризонтални дейности.

➤ Подпроект „JANARP2020-1 (RED)“ – радиосъоръжения

През м. юли 2021 г. се проведе откриваща среща. През м. септември се проведе онлайн среща относно планиране предстоящите дейности по продуктов пакет 1, като на нея основен акцент бе поставен върху специфичната норма на поглъщане. През м. октомври се проведе онлайн среща във връзка с определяне на продуктите, които да бъдат изпитвани по отношение на специфичната норма на поглъщане, с осъществяването на проучване и анализ на изпитвателни лаборатории, които могат да извършат изпитването, както и се дискутираха целите, които следва да бъдат постигнати.

➤ Подпроект „JANARP2020-3 (LVD)“ – електрически продукти

Откриващата дистанционна среща се проведе през м. юли 2021 г. ДАМТН участва в изпълнението на продуктов пакет с обект електрически уреди - USB зарядни устройства. В края на м. септември се проведе първа онлайн среща по този продуктов пакет, на която се представиха конкретните цели и времето планиране на изпълнението на подпроекта за зарядни устройства. Втората онлайн среща през м. декември даде отговор на въпросите: по кой стандарт ще се изпитват устройствата и какви са изискванията и критериите към лабораториите. В началото на 2022 г. координаторът на проекта PROSAFE ще проведе процедура за избор на изпитвателните лаборатории.

Проект „Съвместни действия по надзора на пазара в ЕС за съответствие на продуктите по отношение на енергийната ефективност “ – EEPLIANT3

През 2019 г. стартира проект ЕЕPLIANT3. Проектът се състои от 12 работни пакета, като ДАМТН участва в 7 работни пакета. Планирано е извършване на проверки на сушилни машини, вентилационни агрегати, различни видове лампи и локални отоплителни топлоизточници. Също така се цели усъвършенстване на IT инструмента за проверки и засилване на сътрудничеството с митниците.

- През месец септември 2019 г. стартира дейността по Работен пакет 10 *Вентилационни агрегати*. Работен пакет 10 се отнася за дейностите по надзор на пазара на вентилационни агрегати, предназначени за използване в жилищни сгради, които попадат в приложното поле на Регламент № 1253/2014 по отношение на изискванията за екопроектиране, Регламент № 1254/2014 за енергийното етикетиране на вентилационните агрегати за жилищни помещения и Регламент № 518/2014 за етикетирането в Интернет на свързани с енергопотреблението продукти. Действията по надзор на пазара са съгласно изискванията на Директива 2009/125/ЕО за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението и Регламент № 1253/2014. През 2021 г. са анализирани резултатите от направените проверки, които показват, че от проверени общо 135 сайта, респ. продукти, при по-малко от половината – 67 бр. не са открити несъответствия. Избрана е лаборатория за изпитване на агрегатите, закупени са 3 бр. проби и те са транспортирани до нея за изпитване на образците.
- През 2020 г. стартира дейността по Работен пакет 8 *Сушилни машини*. Извършени са проверки на техническо досие и изпитвания на сушилни машини в обхвата на изискванията за екопроектиране на Регламент № 932/2012. Проверени са 298 бр. сушилни. От страна на ДАМТН след осъществен надзор, през 2021 г. са закупени три модела сушилни и са изпратени за изпитване в избраната по проекта изпитвателна лаборатория в Германия. Изпитванията са приключили, като резултатите показват, че две от изпитаните сушилни машини не съответстват на изискванията, а един модел е съответстващ.
- През 2020 г. стартира работата по Работен пакет 2 *IT инструменти*. През 2021 г. участниците в проекта определиха 4 приоритетни групи, по които ще се работи:
 - инструмент за автоматично качване на проверките в ICSMS;
 - “Webcrawler” – към момента се очаква наемането на външен консултант за разработването на този инструмент.
 - роботизация/иновационен проект за изкуствен интелект - инструментът за изкуствен интелект/роботика ще използва данни от различни източници и ще се провери техническата осъществимост за достъп до EPREL или ICSMS.
 - бързи печалби (quick wins) – представени са някои шаблони на excel, използвани в момента в ЕЕPLIANT3 или други инструменти извън проекта като потенциални кандидати за бързи печалби. Такива шаблони и цялостна официална процедура за приоритизиране и подбор ще бъдат разработени. Обмисля се и общ инструмент, включващ различни продуктови категории за всички инструменти в ЕЕPLIANT3.

Тече процедура за избор на външен консултант за подпомагане на дейностите.

- През 2021 г. продължава работата по Работен пакет 3 *Съгласувани действия за засилване на сътрудничеството с митническите органи*. Определена е работна група с доброволци от участниците в проекта, която изготви проект на първия доклад (D1), предвиден в графика на проекта. Към момента се обмисля сътрудничество с работен пакет 11 *Светлинни източници*, във връзка с изготвяне на насоки за проверка на светлинни източници на митницата.
- През месец ноември 2021 г. е извършен превод на прессъобщение за напредъка на проекта по Работен пакет 1 *Мениджмънт*.
- През месец декември 2021 г. стартира работата по Работен пакет 12 *Локални отоплители*. Проведени са 2 работни онлайн срещи. Направено е разпределение на броя проби, необходими да бъдат закупени от всяка страна-членка, участваща в работния пакет.
- През месец октомври 2021 г. стартира работата по Работен пакет 11 *Светлинни източници*. Извършена е проверка на общо 369 броя лампи и осветители. Проверката продължава за 47 модела лампи.

Проект CASP 2020 (Координирани дейности по безопасността на продуктите)

Основна цел на проекта CASP 2020 е да бъдат приложени/изпълнени пакети от дейности, включени в рамките на проекта, чрез предоставяне на оперативни решения и резултати. Проектът CASP 2020 се състои от 6 пакета за продуктови групи и 3 пакета по хоризонтални дейности. България, чрез ДАМТН, участва в хоризонталните пакети:

- Онлайн надзор на пазара – остава заключителната среща;
- Оценка на риска - остава заключителната среща;
- Информационни кампании и продуктивния пакет,
- Нитрозамини в играчки – продуктите са изпитани и са проведени последващи действия.

В рамките на 2021 г. по проекта са получени протоколите от изпитване на продуктите в продуктова група – нитрозамини в играчки, закупени през 2020 г. Изготвени са констативни протоколи по чл.17 от НУРИНП, с констатации, че продуктите са съответстващи по отношение гранични стойности за наличието на нитрозамини. Открити са несъответствия по отношение етикетирането на продуктите. Предприети са действия от отговорните Икономически оператори. Проведена е заключителна среща по продуктовата група. Проведени са и заключителните срещи по хоризонтални дейности - онлайн надзор на пазара, Оценка на риска, Информационни кампании.

Към края на 2021 г. дейността по проекта е приключила.

Проект CASP 2021 (Координирани дейности по безопасността на продуктите)

Проектът е продължение и надграждане на CASP 2020. Заявено е участие на ДАМТН в 2 пакета по хоризонтални действия:

- Онлайн надзор на пазара;
- Оценка на риска;

Предстои стартиране с изпълнение на дейности през 2022 г.

XII. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ АДМИНИСТРАЦИИ И ОРГАНИ

Действия по получени уведомления от Агенция „Митници“

През 2021 г. във връзка със сътрудничеството между ДАМТН и Агенция Митници“ в агенцията са получени общо **310 бр.** уведомления за **1727 броя различни по вид** продукти.

При извършените проверки на **1492** продукта, които са от компетенциите на ДАМТН, е констатирано, че 1387 бр. съответстват на изискванията – „Допускане за свободно обръщение“, 105 бр. не съответстват на изискванията за безопасност – „Допускане за свободно обращение не е разрешено“. Извън компетенциите на ДАМТН са **235 бр.** продукти .

По постъпили 32 уведомления от Агенция „Митници“ са извършени и проверки на електромери и водомери – общо 47 010 бр. Констатирано е, че 1032 бр. електромери и 11 бр. водомери не съответстват на изискванията, за което е уведомена Агенция „Митници“.

Участие в съвместни заседания с други органи и в различни форуми във връзка с осигуряване безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях

А) Участие в съвместни заседания с други органи

- Работна група 20 „Околна среда“ към Министерство на околната среда и водите
- Работна група „Наводнения“ – Национален профил на риска от бедствия в България, с организатори екипите на МВР и Световната банка;
- Надзорен съвет за наблюдение и контрол на дейностите при изпълнение на Националните научни програми към Министерство на образованието и науката

Б) Участие в срещи и семинари

- **шест** онлайн срещи от обществените консултации по проект на Предварителна оценка на риска от наводнения и Райони със значителен потенциален риск от наводнения в Черноморски район за басейново управление, Източнореломорски район за басейново управление и Западнореломорски район за басейново управление;
- онлайн семинар за представяне на резултатите от дейността по компонент 2 „Събиране на исторически данни за щети и загуби и разработване на концепция за събирането им в бъдеще“ от Споразумение за предоставяне на консултантски услуги, засилващи устойчивостта към рискове от бедствия между Министерство на вътрешните работи (МВР) и Международната банка за възстановяване и развитие - по Проект № BG16M1OP002-4.006-0001-C01 „Интегриране, надграждане и оптимизация на процеса по превенция, готовност и реагиране на рискове от природен характер“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд.
- семинар за представяне и обсъждане на проекта на Национален профил на риска от бедствия в България, с организатори екипите на МВР и Световната банка;

- Третата среща за публично отчитане на напредъка по изпълнението на Националната научна програма ЕПЛЮС.

Дейности, осъществени в сътрудничество с други институции

Продължава ефективната съвместна дейност (проверки) с други държавни институции, подобрена значително в резултат на по-добрата координация и съгласуваност на действията между институциите след създаването през 2019 г. на Междуведомствен координационен център за противодействие на контрабандата и контрол на движението на рискови стоки и товари при ГДБОП – МВР.

Сътрудничество с научни организации и участие в научни форуми

- Продължава сътрудничеството между Държавната агенция за метрологичен и технически надзор и Университета по архитектура, строителство и геодезия по проблемите, свързани с управлението и безопасната експлоатация на язовирите в Република България.
- Осъществени са участия с доклади в:
 - Онлайн семинар: Новите енергийни етикети на светлинните източници – какво трябва да знаят производителите, доставчиците и търговците на дребно;
 - Конференция „Качество и контрол на стоките в условия на COVID пандемия”.

Участие в технически комитети на Българския институт за стандартизация и на ИА “Българска служба за акредитация”

Експерти от ДАМТН участват онлайн в работата на ТК 8 „Газови уреди“, ТК 28 „Метрология“, ТК 31 „Кранове и телфери“, ТК 34 „Управление на качеството и оценяване на съответствието“, ТК 41 „Отоплителна, вентилационна, климатична и пречиствателна техника“, ТК 52 „Безопасност на машини и съоръжения“, ТК 66 „Асансьори и специална подемно-транспортна техника“, ТК 67 „Нефтопродукти и смазочни материали“ и ТК 98 „Безопасност на детските играчки и други детски артикули“ на Българския институт за стандартизация.

Експерти от ДАМТН участват и в работата на Техническия комитет по акредитация на лаборатории за изпитване и на Техническа комисия 67.

Участие в медийни изяви, свързани с дейността на ДАМТН

През 2021 г. са осъществени:

- 56 бр. публикации на сайта на ДАМТН
- 53 бр. публикации на Фейсбук страницата на ДАМТН
- 29 бр. участия в медии (интервюта)
- 31 бр. справки за медии.

XIII. ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕРСОНАЛА

С цел изпълнение политиката на ДАМТН за планиране и организиране на обучения, повишаване и поддържане на професионалната квалификация на служителите, ежегодно се разработва План за обучение на служителите на Агенцията.

1. През 2021 г. е организирано задължително и специализирано обучение в ИПА на 28 служители, в т.ч.:

- задължително обучение – 11 новоназначени служители, вкл. служители на ръководна длъжност;
- специализирано обучение – 17 служители по теми:
 - Прилагане на Закона за обществени поръчки – 1 сл.
 - Прилагане на защитата на личните данни в контекста на задачите на длъжностното лице по защита на данните – 1 сл.
 - Вътрешен контрол – 1 сл.
 - Законодателство и методология по финансово управление и контрол – 1 сл.
 - Лятна академия за млади лидери 2021 – 2 сл.
 - Прилагане на Закона за административните нарушения и наказания, Общинска и държавна собственост. Принудителни административни мерки“ - 3 сл.
 - Генератор на идеи: Политики за развитие на публичната администрация – 1 сл.
 - Комуникация и протокол. Популяризиране на дейността в социални мрежи – 1 сл.
 - Специализиран онлайн курс за длъжностни лица по защитата на личните данни – 1 сл.
 - Електронната обществена поръчка от А до Я – нови задължителни функционалности на Платформата. Предварителен контрол на ЦАИЛ ЕОП от 1 юли 2021 г. Практическо прилагане на промените в ЗОП и ППЗОП. Актуални въпроси на обществените поръчки – 1 сл.
 - Новите положения в Закона за административните нарушения и наказания в сила от 23.12.2021 г. – 4 сл.

2. Проведен е on-line уебинар на тема: „Вътрешен одит на система за управление - БДС EN ISO 19011:2018“, на който са обучени 36 служители на ДАМТН.

3. Проведено е обучение на 41 служители на ГД МН по стандарт БДС EN ISO/IEC 17025:2018 „Общи изисквания относно компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране“.

4. Във връзка с внедрената web базирана информационна система, включваща създаване, поддържане и развитие на информационни бази данни за нуждите на ДАМТН е проведено вътрешно обучение на всички служители на ГД „Метрологичен надзор“, ГД „Инспекция за държавен технически надзор“, ГД „Контрол на качеството на течните горива“ и ГД „Надзор на пазара“.

5. И през 2021 г. ДАМТН участва в изпълнението на Програма „Старт в кариерата 2021 г.“ като по тази програма са постъпили на работа 2-ма служители.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През 2021 г. дейността на ДАМТН е насочена към приоритетно изпълнение на ангажиментите, произтичащи от членството на България в Европейския съюз, от Програмата за управление на правителството на Република България (2017 – 2021 г.), както и към предприемане на мерки за намаляване на административната тежест върху бизнеса.

Въпреки обективните трудности, произтичащи от продължаващата усложнена епидемиологична ситуация във връзка с КОВИД-19, при изпълнение на дейността си ДАМТН работи в тясно и ефективно сътрудничество с други органи на изпълнителната власт, като са предприети приоритетно действия по всички постъпили сигнали за проверка от граждани, фирми или други контролни органи.

Изпълнявайки Плана за действие за 2021 г., Държавната агенция за метрологичен и технически надзор работи усилено за реализирането на следните основни приоритети:

- Подобряване на бизнес средата – чрез ефективен контрол за спазване на законовите изисквания с цел преодоляване на нелоялната конкуренция между икономическите субекти, допринасяйки за ефективното функциониране на вътрешния пазар и недопускане нарушения на правилата за неговото функциониране;
- Ефективна защита на безопасността на потребителите;
- Защита на обществото от неточни измервания, от опасни за експлоатация съоръжения с повишена опасност и некачествени течни и твърди горива;
- Осигуряване на безопасна експлоатация на язовирите чрез извършване на надежден и ефективен контрол на техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях.

За постигане на поставените цели през 2021 г. ДАМТН използва активно възможностите, предоставени от структурните фондове, проекти и програми, като по този начин е подпомогнато развитието на нейния технически и експертен потенциал като администрация. През 2021 г. успешно стартира изпълнението на проект на ДАМТН по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020. Експерите на ДАМТН работиха по изпълнението на 5 проекта в областта на надзора на пазара, финансирани от ЕК.

В резултат на цялостната дейност на ДАМТН през 2021 г. е осъществен ефективен надзор на безопасността на продуктите, пуснати на пазара и в действие, на качеството на течните и твърди горива, подпомогната е дейността за предотвратяване на нелоялната конкуренция и е осигурена по-добра защита на живота и здравето на хората, интересите на потребителите и опазването на околната среда и вещите, защита на държавата и потребителите от неточни измервания и вредните последици от тях, както и безопасна експлоатация на язовири и съоръженията към тях.

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ
ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР

1797 София, бул. „Г. М. Димитров” №52 А

Тел.: 02/ 980 63 17

Факс: 02/ 986 17 07

Председател: 02/ 980 89 20

E-mail: damtn@damtn.government.bg

www.damtn.government.bg